

Osvobajanje se nadaljuje

Sedemtrideset let je od takrat, ko so bile Žiri osvobodjene. V mnogih Žirovcih so še živi spomini na ta dogodek, predpostavljam pa, da je tudi večini bralcev znano, kaj se je tedaj dogajalo, zato o tem morda tokrat nekaj besed z druge plati.

Če ne govorimo o samem dogodku v dneih, ko smo prav zato v Žireh 23. oktobra začeli praznovati krajevni praznik, je seveda treba vedeti, da je bilo to in je še v Žireh ves čas zelo pomembno, saj leto za letom postavljamo poleg poslovnih ciljev, ki se običajno uresničujejo ob zaključku leta, vedno znova in znova, da mora biti ta ali ona dejavnost povezana z našim praznikom ali pa na primer končana dela in otvoritve prav v okviru tega praznovanja.

Moje razumevanje te težnje ni le v tem, da nam pač nek datum postane nekakšen ciljni mejnik, marveč ponovna potrditev mirnodobskega in resničnega prizadevanja, da z lastnim ustvarjalnim poletom in rezultati, vedno znova osvobajamo sami sebe spon preteklosti, zaostale miselnosti, preživelih načinov življenja in dela.

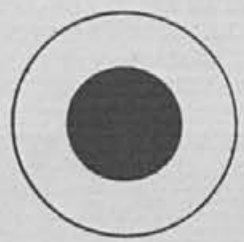
Zato tudi priznanja KS, posameznikom in organizacijam lahko primerjamo s prisrčnim sprejemom, ki so ga bili deležni nekdanji osvoboditelji. Že tedaj je bilo neobhodno, da so udarne sile odpora, to so partizanske enote, imele v ljudeh resnično oporo in še mnogo več; bili so ljudska vojska. Družbeno-politične organizacije, delegacije, delovni in drugi organi, ki tu delujejo so tudi danes brez pomena, če ne črpajo svojih programov iz temeljnih interesov krajanov, v katerih je moč, ki omogoča take uspehe.

Če sem na koncu nekoliko piker: vsi cilji niso doseženi; do končne osvoboditve delavca, človeka, krajana je še daleč, toda na poti smo in pred nami so novo etapni cilji, letni, petletni, pa leto 1983, štiridesetletnica, ki nas že sedaj močno zadolžuje.

Pa ne le nekatere, prav vse!

V ponedeljek, štiri dni po požaru, pa je proizvodnja skoraj normalno stekla.

SEJEM V BEOGRADU

V dneih od 22. do 25. septembra je bil v Beogradu III. mednarodni sejem usnja in obutve. Na sejmu je sodelovalo 150 domačih in tujih proizvajalcev usnja, obutve, usnjene konfekcije ter čevljarskih strojev. Vsekakor so se letos že pri številu razstavljalcev poznali stabilizacijski ukrepi.

Sicer na sejmu ni bilo videti kaj bistveno novega. Vsi proizvajalci obutve v svojih kolekcijah za sezono pomlad — poletje 81 imajo več modelov športne in jogging obutve, ki je namenjena prostemu času in udobni hoji. Po taki obutvi zelo radi segajo predvsem mladi, v zadnjem času, ko postajata zanimiva hoja in tek, pa tudi starejši.

Kar zadeva žensko modno obutve, je bilo videti nekaj zelo lepih modelov predvsem iz velurja in v barvah, ki se napovedujejo za naslednjo sezono. Zanimivost, ki je pomembna za nas, kot proizvajalca smučarske obutve, je dejstvo, da je tovarna »Sloga«, razstavljala kompletno smučarsko kolekcijo »San Marco«. To sicer ni zmanjšalo interesa obiskovalcev za našo smučarsko in planinsko kolekcijo, vendar nam je to lahko v opozorilo. Zavedati se namreč moramo, da v tem predolimpijskem času vsak išče svojo stran smučarske medalje. Tudi mi, kot proizvajalec smučarske obutve (za sedaj še edini v Jugoslaviji), moramo imeti svoje interese. Predvsem moramo vedeti, da le z dobrimi in kvalitetnimi izdelki lahko ostanemo konkurenčni na našem in tujem tržišču.

Marija KOŠIR

Ob krajevnem prazniku

23. oktobru čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom!

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Zatulila je sirena

18. septembra ob 4. uri zjutraj je nočni čuvaj ob svojem rednem obhodu odkril v oddelku montaže požar, ki je močno poškodoval tekoči trak, več strojev in naprav, inštalacije in tudi proizvodno halo. O tem dogodku so pisali vsi osrednji časopisi v Sloveniji, delavci Alpine pa smo se sproti seznanjali preko Informatorja, zvočnika, vitrin.

Škoda sicer še ni dokončno ocenjena, prav gotovo pa bo velika.

Prišlo je do samovžiga pri stroju za kosmatenje in požar se je razširil še v okolico. Tako je tedaj izgledala montažna hala. Delavci so najprej nekaj ur samo pospravljali, da so sploh odkrili, kaj je poškodovano.

Ura se je ustavila ob 4.15, toda čas se ni ustavil za delavce Alpine. Urno so zavijali rokave in v štirih dneh usposobili halo, da je lahko montaža začela v ponedeljek že z rednim delom. Treba je bilo prepleskati strop in železne konstrukcije in samo za oder smo porabili okrog 30 kub. m lesa. Seveda je bilo treba oder seliti in naši delavci so se pri tem pokazali zelo uspešni.

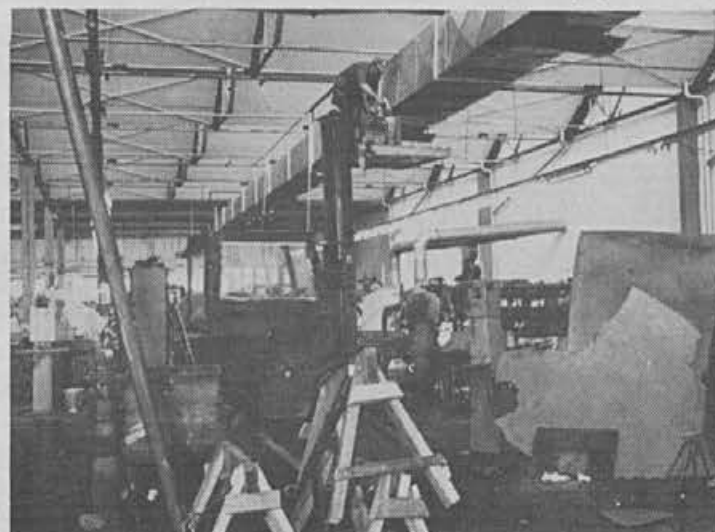

Kmalu po nesreči je na prizorišče požara prišla komisija uprave javne varnosti in zavarovalnice. Začeli so ugotavljati vzroke požara, ki so ga žirovski gasilci izredno uspešno zaustavili.

Obiskala sta nas tudi medobčinski sekretar Zveze komunistov za Gorenjsko Zdravko Krvina in sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov občine Škofja Loka Roman Teržan.

Stroje in druge naprave je bilo treba takoj prepeljati na prosto, kjer so jih začeli obnavljati delavci vzdrževanja. Škoda je bila velika tudi na samem ostrešju, predvsem so popokale šipe.

Poleg delavcev montaže so v soboto in nedeljo pri obnovi hale sodelovali delavci delovne skupnosti skupnih služb. Bolj strokovna dela pa so opravljali delavci Obrtnika in Slikopleskarstva iz Škofje Loke, na pomoč pa so priskočili tudi delavci iz Etikete in Poliksa.

Kako ustvarjamo

(Nadaljevanje s 3. strani)

101%, po vrednosti pa 85%. Kaže, da bo september v tem pogledu še slabši. V prvih osmih mesecih pa smo plan dosegli po parih 68%, po vrednosti pa 69%.

Poudarila bi še nekaj, kar mi ni všeč. Mislim, da v vseh poročilih iz prodajaln ni nikjer omenjeno, da je bila naša prodajalna v adaptaciji. To lahko izkrivi sliko o našem prizadevanju.

»Kako pa ocenjujete promet v prodajalni sedaj, zlasti glede vrst obutve?«

»Najprej naj povem, da se že pozna stabilizacija. Kupna moč je manjša. Znižanje letos tudi ni prišlo posebno do izraza. Omenila bi še, da opažam nasplošno preslabe stike »centrale« s prodajalno. Tu smo prepuščeni sami sebi, saj celo vodja rajona pri sami organi-

zaciji dela in drugih vprašanih ne sodeluje pogosto.«

Ivan Pevec je v prodajalni že od leta 1966. O delu v prodajalni je pripovedoval:

»Delamo na dve izmeni; na vsaki nas je po 5; enkrat na teden pa delamo ves dan. Tako smo prosti vsako drugo soboto. V zvezi s težavami bi omenil, da ni drobnega materiala za čiščenje (krema), prav tako ni vezalk, žlic... To bi tu morali imeti. So pa seveda še druge stvari. Problemi nastajajo pri sortimentu, večsah so problematične barve, opetnice so preniske in še in še. Mislim, da bi v mreži rabili tudi dekoraterje.«

Lidija Kobal: »Kot prodajalka vem za potrebe potrošnikov. Ljudje iščejo obutev s srednjo peto, tudi nizke čevlje in tu in tam kaj v B kvaliteti.«

Andrej Potočnik: »Sodim, da se moda pri naši obutvi preveč odraža. Prodajamo namreč na področju, kjer to ne pride toliko v poštev. Mislim, da bi morali bolj paziti pri izboru modelov; tudi reklamacije so važna reč.«

Ivana Šparovec: »Pogoji dela so sedaj v prenovljeni prodajalni seveda boljši. Glede izbora bi rekla, da bi mi morali delati in prodajati moško obutev, tudi otroško bi potrebovali; fantovske špičke prosimo že 3 leta pa jih še ni.«

Takole se je s svojimi težavami in predlogi predstavil del delovnega kolektiva prodajalne v Kranju.

Želimo jim, da bi se v prodajalni dobro počutili in uspešno prodajali, pa tudi, da bi odgovorni ljudje v tovarni pretehtali njihove zahteve.

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

V PRODAJALNI V KRANJU DELAJO

Marija Gogala

Slavka Jelovčan

Lidija Kobal

Bernardka Likar

Jože Ogrin

Ivan Pevec

Beatrika Poklič

Andrej Potočnik

Ivana Šparovec

Martina Peterle

Ivan Pevec ima že dolgoletne izkušnje

Še vedno manjka polic ali pa košare za manjvredno blago

Ob rob pomembnejših sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD in DSSS so sprejeli Poslovnik o delu delegacij, ki določa način dela delegacij v TOZD, njihovo organizacijo in način izvrševanja njihovih pravic in dolžnosti. Pravilnik o načinu, postopku in kriterijih za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti je bil sprejet s pripombo, da naj se pripravi predlog za dopolnitev navedenega pravilnika v 8. členu in sicer s starostno omejitvijo in številom let v Alpini. Hkrati pa je bila sprejeta tudi predlagana dopolnitev Pravilnika o razvidu del oz. nalog z organizacijsko strukturo TOZD oz. DSSS. Delavski sveti so tudi že potrdili inventurne komisije za popis surovin in materiala, drobnega inventarja in embalaže, nedovršene proizvodnje, končnih izdelkov, polizdelkov in delov, trgovskega blaga, obveznosti, terjatev, virov sredstev, denarnih sredstev in osnovnih sredstev. Komisije bodo pričele s svojim delom že 29. novembra (končni izdelki in ostale, ki bodo delale ves december), za novoletne praznike pa bodo delale inventurne komisije za popis surovin in materiala, ker bo šele do takrat skladišče materialov dokončno preseljeno.

Delavski sveti so tudi sklenili, da se stroški za pogodbeno dela, glede na nujnost akcij delovne organizacije za pripravo razne dokumentacije za načrtovane investicije, v letu 1980, lahko prenašajo med TOZD in DSSS.

Sprejeli so tudi poročilo o odpravi posledic požara in potrdili potrebne protipožarne ukrepe.

V zvezi s požarom, ki je močno prizadel delovni oddelek montaže, so delavski sveti sprejeli naslednja SKLEPA:

1. Vsem, ki so v soboto in nedeljo, 21. 9. in 20. 9. sodelovali pri odpravljanju posledic požara, se obračunajo ure na delu po 8. skupini. Tistim pa, ki so opravljali svoje delo (vzdrževalci, kuhinja) pa se obračunajo ure na delu po njihovi skupini.

2. Vsi delavci DO ALPINA v oktobru prispevajo svoj delež k zmanjšanju posledic požara v obliki enodnevnega zaslužka. Delavci v proizvodnji in tisti, katerih delo je za nemoten potek proizvodnje nujno potrebno v obliki delovnega dne, ostali pa prispevamo 1 dan dopusta ali enodnevni zaslužek.

Člani samoupravnih organov so menili, da je pravilno stališče, da za to prispevamo vsi delavci delovne organizacije, ne pa samo tisti, ki so morali neposredno sodelovati pri odpravljanju posledic.

Prav tako pa je bil sprejet tudi sklep za nabavo potrebnih osnovnih sredstev za montažo, ki jo je prizadel požar. To je pomembno zato, da bi lahko potrebno opremo čimprej nabavili in tako pričeli delati v boljših pogojih, izposojene stroje pa bi vrnili. Ko bodo vsa potrebna sredstva nabav-

Kako ustvarjamo

Kako je z izvozom

ljena, bo dano natančneje poročilo delavskemu svetu.

Na DS TOZD Obutev Žiri, so delegati obravnavali tudi pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Nova Gorica za organiziranje TOZD na Colu. Menijo, da je pobuda utemeljena, hkrati pa tudi utemeljena, zato se sprejme tudi predlagani ROKOVNIK.

Obravnavali so tudi predlog komisije za delitev sredstev za OD za 5,5 % doplačila pri izdelavi planinske trdopodložne obutve, delavske nepodložne, delavskih škornjev INA, gležnarjev in čevljev za JLA. Delegati so bili soglasni, da je to stališče oz. predlog komisije pravi, ker je izdelava v montaži težka in zahtevna, doseg norme pa problematičen.

V šivalnici se sprejme za faze, ki so navedene v predlogu, vendar samo za planinske trdopodložne čevlje. Člani tudi predlagajo, da bi morali prav tako pogledati tudi faze v prirojevavnici, ki bi prišle v poštev za doplačilo, za to pa se zadolži komisija.

V TOZD Plastika tečejo priprave za postavitev barvarne, ki jo bo s postavitvijo nove skladiščne hale potrebno prestaviti zato, ker obstoječa ne bo imela zahtevanih zunanjih sten. Tako so bila odobrena sredstva za izdelavo projektov in pripravljala dela.

Zaradi zelo visoke stopnje požarne nevarnosti pa se v barvarni predvideva tudi naprava za avtomatsko gašenje požara na CO₂ SPINGLER, za katero so člani DS tudi odobrili sredstva za izdelavo projektov.

DS TOZD Prodaja je sprejel še sklep, kako naj delujejo naše prodajalne v primeru nepo-

sredne vojne nevarnosti in sicer v okviru občinskih trgovinskih delovnih organizacij, s katerimi je potrebno skleniti samoupravni sporazum o začasnem prenosu prodajaln v upravljanje. Za potrebe prodajaln oziroma investicij in vzdrževanje so bila odobrena potrebna v finančna sredstva, za ekspedit pa je bila odobrena nabava ročnega paletnega viličarja v vrednosti 15.050.— din.

Po zaključeni javni obravnavi je delavski svet delovne organizacije sprejel pravilnik o uporabi sredstev za propagando in reprezentanco s predlaganimi pripombami.

Obravnavali je sklepe odbora za izobraževanje in odobril: štiri prošnje za štipendije, kritje stroškov intenzivnega tečaja angleškega in nemškega jezika dvema delavcema in podaljšal dve štipendijski pogodbi zaradi sprememb pri šolanju oziroma drugih opravičenih razlogov.

Obravnaval je tudi poročilo o izostankih z dela zaradi bolezn, nesreč in nege v občinski zdravstveni skupnosti za prvih šest mesecev letošnjega leta in ugotovil, da bolniški stalež v DO Alpini kot celoti ni problematičen v primerjavi z drugimi DO v občini, v TOZD Obutev Gorenja vas so stalež od lanskega leta, ki je bil nad 5 % uspeli zmanjšati na 4,82, še vedno pa je problematičen stalež v TOZD Plastika, ki znaša kar 5,93 % in je hkrati tudi najvišji v KS Žiri. Obravnavani so bili tudi vzroki, ki vplivajo na to (slabi delovni pogoji zaradi prepiha in nepravilno delovanje klima naprav v hali TOZD Plastika). To pa se tudi že rešuje in izboljšanje delovnih pogojev bi moralo vplivati na zmanjšanje staleža tudi v TOZD Plastika Žiri.

Anuška Kavčič

Vsem je znano, da smo v začetku letošnjega leta morali zaradi izredno slabe zime v Ameriki popraviti postavljeni plan zahodnega izvoza od 6,5 milijonov dolarjev na 4,5 milijona dolarjev. Dosedanji kupci nam zaradi izredno visokih zalog niso mogli zagotoviti pričakovanih naročil, vendar danes že lahko ugotovimo, da bomo dosegli prvotno postavljeni plan zahodnega izvoza, t. j. 6,5 milijona dolarjev, plan vzhodnega izvoza pa bomo močno presegli. Izvozili bomo

195.000 parov tekaških čevljev na zahod
50.000 parov smučarskih čevljev na zahod
119.916 parov smučarskih čevljev na vzhod
5.000 parov apreski čevljev na vzhod
2.830 parov gorskih čevljev na zahod
240.000 parov lahke obutve na vzhod
697.000 parov podplatov

Novost v našem programu, udobna športna kolekcija za vse starosti

V letošnjem letu smo ponovno prevzeli velika naročila za Sovjetsko zvezo. Poleg lahke obutve smo na to tržišče prodali še 42.000 parov smučarskih čevljev, prihodnje leto pa predvidevamo tudi večje količine apreski čevljev. Da bi izpad naročila tekaških čevljev in s tem izpad konvertibilnega priliva vsaj delno nadomestili, smo prevzeli 40.000 parov za Sovjetsko zvezo po poslu

Škoda je sicer res visoka. Pokazalo pa se je, kaj zmore kolektiv, če se složno loti nalog, ki so na videz neizvedljive. Prav zato je požar in tudi ravnanje delavcev lahko dobra šola za vnaprej, ob čemer pa bo seveda treba dosledno spoštovati predloge, ki so se že oblikovali.

reexporta (t. j. s plačilom v zahodnih dolarjih). Zaradi tega naročila smo morali dobavo 30.000 parov rednega naročila prenesti v januar 1980. Da bi zmanjšali domače zaloge, smo septembra prodali v Sovjetsko zvezo tudi 14.000 parov škornjev, za takojšnjo dobavo pa smo jim ponudili tudi nekaj modelov sandal in smučarskih čevljev.

Tudi za ČSSR in Nemško Demokratično republiko smo izdelali večje količine smučarskih in apreski čevljev. Zaradi pravočasnega naročila smo naročila za ČSSR že izdobračili, za vzhodno Nemčijo pa so v proizvodnji še zadnje količine. Češki kupec bo verjetno ponaročil še manjše količine za dobavo ob koncu decembra 1980.

Tudi naročila, ki smo jih prejeli od zahodnih kupcev, smo v glavnem že izdobračili. Ker smo vse blago izdelali do pogodbenih rokov, smo lahko vse poslali s kontejnerji in se s tem izognili dragim letalskim prevozom.

Nekaterim kupcem smo ponudili tudi viške in upamo, da jih bodo prevzeli. Lani so nam kupci dali tudi prednaročila in s tem zapolnili naše skladišče že v mesecu marcu. Skladiščne prostore smo najeli v Javnih skladiščih v Ljubljani, kjer smo nameravali vskladiščiti obutev za tiste kupce, ki ne zahtevajo odpreme po detajlistih. S tem smo se želeli izogniti ponovnemu vračanju blaga v naše skladišče v Žiri, kar pa nam ni popolnoma uspelo, ker smo morali kasneje prepeljati v Ljubljano tudi blago za ostale kupce. To blago smo kasneje presortirali v Ljubljani, delno pa smo ga morali pripeljati domov. Upamo, da teh težav prihodnje leto ne bo več.

V zadnjem mesecu smo vsem kupcem poslali nove kolekcije. Nekateri od teh nas bodo obiskali, da bi izvršili zadnje popravke modelov, kupce v ZDA pa bosta konec meseca obiskala naša predstavnik. Tedaj bo kolekcija točno določena, kupcem bomo posredovali tudi dokončne cene, izdelali bomo potniške kolekcije, pripravili kataloge in na sejmu ISPO, ki bo konec februarja 1981 že začeli zbirati nova naročila za leto 1981/82.

IZVOZNA SLUŽBA

Tudi v tozdu Prodaja so razpravljali o temeljih plana

V Voltinem naselju v Zagrebu nova prodajalna in skladišče za zagrebške prodajalne Alpina

Prodajalci v prodajalni Zagreb V. so začeli zelo optimistično

»Pravzaprav smo začeli tu z namenom, da si prodajalne v Zagrebu pridobijo prepotreben prostor za skladiščenje«, pove že koj na začetku vodja rajona za Hrvatsko Jakob Čelik, ki se je prav tej nalogi še posebno močno posvetil.

»Tako se je tu v Voltinem naselju ponudila prilika, in za 200 kv. m površine smo odšteli 135 starih milijonov, kar prav gotovo ni veliko. V kletnih prostorih bo torej skladišče, zavzemamo pa se za to, da bi bil na razpolago tudi kombi, ki bi po potrebi razvažal blago po pro-

dajalnah. Nekdo bo v tem primeru skladiščenik in šofer hkrati. To bo velika pridobitev.«

Poleg skladišča je nastala tu tudi prodajalna obutve, saj je okolje zanimivo. V bližini je več šol, obrat Rade Končarja, otroška in druga igrišča in stanovanjsko naselje, ki šteje okrog 25.000 prebivalcev.

Mimogrede smo izvedeli, da delo grupe za adaptacije po mnenju naših v Zagrebu ni bilo tako uspešno kot običajno. Kot so menili tu, je problem v organizaciji in slabi zavzetosti.

Mario Kršič, ki je prevzel prodajalno kot poslovodja, je o prvih vtisih povedal:

»Moram reči, da so prvi vtisi ugodni, kot smo predvidevali, bo tu šla predvsem obutev za mladino, potrebno pa se bo uveljaviti tudi med prebivalci okoliškega naselja. Če bomo

to uspeli, bo prodajalna prav gotovo uspešna.«

Izvedeli smo, da so se prodajalci in vodje rajona že kar na začetku potrudili, da bi obvestili okoliške prebivalce o otvoritvi prodajalne.

Nalepili so množico plakatov, in celo organizirali propagandno nogometno tekmo. To je prav gotovo potrebno in bilo je uspešno, saj so ljudje nestrpno pričakovali otvoritev.

Poglejmo, kaj so menili prvi naši kupci v prodajalni.

dobro govori slovensko, je menila: »Všeč mi je, da je tu naša prodajalna. To mi nekako budi spomine na moje življenje v Sloveniji.

S sedanjim izborom obutve sem zadovoljna, upam, da bo še naprej tako.

Kot je menilo še več drugih kupcev bo treba poleg obutve za mladino poskrbeti tudi za športno obutev v zadostnih količinah in v ustreznem asortimanu.

Zagrebcani iz Voltinega naselja so se zelo zanimali za našo obutev

Ljubica Kosanović je nekdanj živela v Ljubljani; prodajalna Alpine v naselju ji zato pomeni še več

Branko Holup, ki je kupoval čevlječke za svojega vnuka, je bil prvi kupec. Zato mu je vodja mreže Ivan Capuder čestital in izročil čevlje brezplačno.

Presenečeni kupec je menil, da je prodajalna tudi za vse okoliške prebivalce zanimiva, da pa je izredno važno, da prodajalci upoštevajo želje potrošnikov na tem območju.

Ljubica Lastovec: Všeč mi je prodajalna, upam, da bo tako tudi še naprej.

Ljubica Kosanović, ki je svoje čase živela v Ljubljani in kar

Darinka Štarnić, prodajalka pa nam je pripovedovala: »Pred časom sem bila zaposlena v Dalmaciji. Kot prodajalka sicer, vendar ne v obutveni stroki. Kaže, da se bom lažje privadila, kot sem predvidevala prej. Sedaj sem kar zadovoljna in upam, da se bom s pomočjo sodelavcev kmalu še bolj sposobila za prodajo obutve.«

Tak je bil torej štart. Obetajoč, in kar je zelo pomembno, stik s kupci je uspostavljen. Upamo, da bo tako še naprej.

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

V Zagrebu V. so trenutno zaposleni Mario Kršič kot poslovodja, Darinka Štarnić in Marija Sedar.

Branko Holup prejema darilo Alpine, bil je namreč prvi kupec v novi prodajalni

Važno je da vemo

● Važno je da vemo ●

Važno je da vemo

Kadrovške novice

**Irma Dolenc referent
za delovna razmerja**

V mesecu septembru je malo manjša fluktuacija delavcev, kakor je bila značilna za obdobje zadnjih treh mesecev. Na novo je nastopilo delovno razmerje 13 delavcev, z delom pa je prenehalo 7 delavcev.

Delovno razmerje v Delovni skupnosti skupnih služb sta nastopila Cveto Poljanšek in Marija Čadež, v TOZD Plastika Žiri so nastopili delo Edvard Pečelin, Mirko Burjek, Milijana Treven in Dušica Kramperšek. V TOZD Prodaja Žiri so nastopili delovno razmerje Georgina Čolić v prodajalni Beograd I, Željko Podgorelec v prodajalni Čakovec, Marija Sedar in Darinka Šturlić v prodajalni Zagreb V. ter Milan Trček v odpremnem oddelku. V TOZD Obutev Žiri sta sklenila delovno razmerje Mojca Eržen in Edvard Padovac.

Z delom v TOZD Plastika Žiri sta prenehala Angela Tavčar in Albin Jesenko, v TOZD Obutev Žiri je prenehala delati Janez Jereb, v TOZD Prodaja pa Mira Kuzmanović. Zaradi odhoda na služenje vojaškega roka so v DSSS prekinili delovno razmerje Mišo-Vladimir Čeplak, Stanislav Semič in Marko Kavčič.

Gospodarstvo v občini

v prvem polletju 1980

V septembru, nekaj dni pred zasedanji zborov skupščine, so predstavniki skupščine občine Škofja Loka na tiskovni konferenci spregovorili o nekaterih točkah iz dnevnega reda zborov skupščine.

Opozoriti želimo predvsem na oceno družbeno-ekonomskih razmer v občini Škofja Loka, iz katere povzemamo nekaj ugotovitev.

Vrednost proizvodnje gospodarstva v občini je bila v prvem polletju letošnjega leta za 27,3% večja kot v enakem obdobju lani. Vrednost proiz. je znašala 5.029.800.000,00 dinarjev, kar pomeni 46,7% izvršitve letnega plana.

Realizacija se je povečala vrednostno za 32%, kar pomeni 45% izpolnjevanje plana. 8,92% v realizaciji predstavlja izvoz. V deležu uvoza predstavlja investicijska oprema več kot tretjino manj kot v enakem obdobju lani.

Število zaposlenih v gospodarstvu se je glede na število opravljenih ur povečalo za 2%.

Finančni podatki polletnih obračunov so ugodni, saj je celotni prihodek porasel za 32%, dohodek pa za 36% v primerjavi z enakim obdobjem lani. Čisti dohodek je porasel za 37%. Povečal se je delež dohodka, ki je razdeljen za potrebe OZD, in sicer iz 57,9 na 59,5. Omejevanje splošne in skupne porabe se kaže prav v povečanem deležu dohodka za potrebe OZD. Kljub povečanemu deležu le-tega pa je del dohodka za čiste osebne dohodke in skupno porabo zmanjšan, povečan pa delež za razširitev materialne osnove dela iz 13,4 na 18,5 deleža v dohodku.

Polletni rezultati gospodarskih organizacij so v globalu ugodni. Kljub temu pa so nekatere delovne organizacije oziroma tozdi rezultate zaključili pod pričakovanji (LTH, Poliks, Iskra Reteče, Ratitovec, Inštalacije, Mizarsko podjetje Žiri, Bistra).

Nobena delovna organizacija pa v prvem polletju ni izkazala izgube.

Negospodarstvo občine se v globalu porabe sredstev za osebne dohodke giblje nad dogovorjenim. Izplačila za osebne dohodke so za 2,6% prekoračila 10-odstotno povečanje v primerjavi z lanskim letom.

Gospodarstvo občine, vzeto v celoti, spoštuje dogovor o 25-odstotnem zaostajanju osebnih dohodkov za dohodkom. Ob 36-odstotnem povečanju dohodka bi bilo mogoče povečati osebne dohodke za 27%, gospodarstvo občine pa jih je za 25%. Je pa tudi nekaj delovnih organizacij, kjer so glede na ustvarjeni dohodek, namenili preveč sredstev za osebne dohodke. Na odstopanja od dogovora so botrovali tako vzroki, na katere delovne organizacije oz. TOZD nimajo vpliva, kot tudi vzroki, ki so povezani neposredno s slabo produktivnostjo, slabo organizacijo in disciplino.

Od 44 organizacij združenega dela s področja negospodarstva v občini je več sredstev za osebne dohodke, kot to določa dogovor, namenilo 20 delovnih skupnosti oziroma 45%. Pri večini le-teh je takšno stanje posledica aktiviranja novih investicij, dela po pogodbah, uvajanja novih oddelkov v šole, organizacijskih sprememb ipd.

Finančni rezultati v prvem polletju kažejo na to, da je občinsko gospodarstvo v primerjavi z rezultati za celotno regijo dosegalo nadpovprečne rezultate. Povečal se je industrijski obseg proizvodnje, ki je tudi nad republiškim povprečjem, povečala se je ekonomičnost, strukturna delitev dohodka v občini Škofja Loka je ugodna, prav tako tudi izvozno-uvozna bilanca. Povprečni mesečni bruto osebni dohodek na delavca znaša v občini 11.474 din, neto osebni dohodek pa 7.899 din. Bruto osebni dohodek na de-

lavca je nad povprečjem gorenjske regije, neto osebni dohodek pa pod povprečjem glede na to, da je prispevna stopnja interesnim skupnostim najvišja v regiji.

Založenost trga z osnovnimi življenjskimi dobrinami v občini je bila slaba. Nismo uspeli ublažiti pomanjkanja posameznih vrst živil. Vzrok lahko iščemo v tem, da nimamo oblikovanih občinskih blagovnih rezerv enomesečnih zalog (olje, sladkor, moka). Letos bo potrebno poiskati maksimalne možne finančne viře, da bi te zaloge ustvarili.

Na področju skupne porabe lahko v prvem polletju ugotovimo, da se je gibala v skladu s predvidevanji resolucije in s sklenjenim družbenim dogovorom (resolucija določa, da smejo sredstva za skupno porabo v primerjavi z letom 1979 porasti največ za 13%). Izvirni prihodki SIS za družbene dejavnosti so tako v primerjavi z lanskim polletjem večji za 20%, in so daleč pod stopnjo rasti dohodka gospodarstva v občini (36%). Sredstva izobraževalne skupnosti so se povečala za 27%, skupnosti otroškega varstva za 27%, kulturne skupnosti za 22%, telesnokulturne skupnosti za 20%, socialnega skrbstva za 23%, skupnosti za zaposlovanje 51% in skupnosti zdravstvenega varstva za 14%.

Za konec pa še nekaj o področju cen. V občini smo se v drugem tromesečju letošnjega leta pri povišanju cen storitev zavzemali za izvajanje politike cen na podlagi dogovora. Prednost so imele tiste storitve, katerih ravni cen so bile v izrazitem nesorazmerju s cenami podobnih storitev na občinski in regijski ravni (obrtne in gostinske storitve zasebnega in družbenega sektorja) ter storitve, v katere je vloženega več živega dela.

Mišo Čeplak

Sodelavki ANGELI TAVČAR ob odhodu v pokoj želimo še mnogo let trdnega zdravja, v krogu domačih pa zadovoljstva in čimboljšega počutja.

Dozročili so se

Silva Poljanšek iz TOZD Obutev Žiri in Roman Andrejka iz TOZD Plastika Žiri, Dragica Koprpič iz TOZD Prodaja. Na skupni življenjski poti jim želimo sreče in medsebojnega razumevanja.

**ZA MRLIŠKO VEŽICO
SO DAROVALI**

**Sorodniki in sodelavci
Ane Martinšek z Dobračeve — 1500 din. Sodelavke Zdenke Kolenc iz Alpine ob smrti njenega
može Dušana 1525.— din.**

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Čistilna naprava bo začela poskusno obratovati

Na osnovi sklepov sprejetih na 20. rednem zasedanju sveta Krajevne skupnosti Žiri, z dne 17. 2. 1977, je SGP Tehnik, TOZD Komunalne dejavnosti Škofja Loka, v sodelovanju s KS Žiri, pripravil ustrezen program za gradnjo primarnih kanalov in čistilne naprave v Žireh. K programu je dala soglasje tudi Občinska samoupravna komunalna interesna skupnost in Skupščina občine.

K Samoupravnemu sporazumu o financiranju gradnje navedenih objektov, so poleg Krajevne skupnosti Žiri, pristopile tudi vse delovne organizacije s sedežem v Žireh.

Na osnovi navedene in ostale tehnične dokumentacije ter odloka o obveznem prispevku uporabnikov za sofinanciranje gradnje, je bilo za navedeno gradnjo odobreno tudi 3.057.000 din kredita Ljubljanske banke Gorenjske na 15 let s 4 % obrestno mero ter 1.750.000 din dotacije Območne vodne skupnosti Gorenjske.

V decembru 1978 smo pričeli z gradnjo kanalov, medtem, ko se je pričetek gradnje čistilne naprave močno odmaknil, v veliki meri tudi zaradi različnih pogojev in zahtev po dopolnitvah projektne dokumentacije, težav s projektanti in neelastičnosti delavcev, ki dajejo soglasja in dovoljenja, pa tudi prezasedenost izvajalskih kapacitet je prispevala svoj lonček.

Tako je gradnja kanalov še kar hitro napredovala in so s programom predvideni primarni kanali dograjeni v poletju 1980. Naj poudarim, da so na nekaterih odsekih, poleg fekalne kanalizacije zgrajeni še drenažni kanali, v glavnem 20 cm, da se po njih odteka podzemna, drenažna in ostala sorazmerno čista stalna voda.

V času gradnje primarne kanalizacije, je bilo sicer nekaj hude krvi oziroma različnih mišljenj predvsem med lastniki zemljišč in izvajalci, danes pa so k sreči vsa nesoglasja pozabljena in so poštene prebivalci Žirov ponosni, da je na področju odvajanja odpadnih voda v Žireh toliko narejenega.

Gradnja čistilne naprave je bila začeta v letu 1980. Izvajalec del je SGP Tehnik, TOZD Gradbeništvo, Hidrometal Mengeš je pripravil opremo že v letu 1979, Inštalacije so se vključile v letu 1980, Loka-invest z nadzorom pa že v začetku leta, oziroma že v za-

četku gradnje. Tempo gradnje je bil primeren, z izjemo prekinitev, ki so nastale zaradi nujnosti dograditve nekaterih objektov v Žireh. S prekinjanjem del pa se investitor ne strinja. Objekti z opremo in inštalacijami so bili dokončani 20. 10. 1980, medtem ko bo treba v naslednjih mesecih obsuti še objekte z zasipnim materialom in nekoliko urediti okolico. Zaprošeno je tudi za pregled objekta za poskusno obratovanje, vendar ne vemo datuma, kdaj se bo republiška komisija sestala. Na vsak način je objekt dograjen toliko, da po mojem mnenju lahko začne s poskusnim obratovanjem.

Zelet bi še omeniti, da v tej fazi objekt precej izstopa iz okolice predvsem zaradi zahtev, da se večji del objekta dvigne nad raven visoke vode. Če pa si zamišljamo daljno perspektivo okolice čistilne naprave, ko bo prostor med Kladivarjem, Etiketo in Alpino pozidan z dodatnimi industrijskimi objekti, ki bodo na še mnogo višje od sedanjega terena; med čistilno napravo in reko Soro pa si zamislimo še cesto, ki bo precej dvignjena nad obstoječim terenom, je zadeva drugačna. Cesta naj bi služila tudi kot urejena brežina regulirane struge Sore, teren okrog čistilne naprave bo še nasut. Tako vidimo, da se bo objekt bolje vklapljal v končno urejeno okolico.

Lani se je začela tudi gradnja uličnih kanalov in hišnih priključkov, ki je pravzaprav zacvetela v letu 1980. Tako je z združenimi močmi KS Žiri in številnih zainteresiranih občanov, z nekaj drugimi delavci ter ob sodelovanju TOZD Komunalne dejavnosti in Remont-gradenj Žiri, uspelo samo v letošnjem letu položiti 4310 m ulične kanalizacije in hišnih priključkov. Tako kot pri vsakem delu, je bilo tudi tu nekaj razburjenj in težav, še več pa lepih trenutkov posebnosti, ker se vsak zaveda, da opravlja koristno delo za sebe in sosesko oziroma kraj in da bodo te trajne dobrine koristili sami v naslednjih letih; ostala pa bo tudi pomembna dobrina za zdravje vas, dobro okolje in počutje ter manjše stalne stroške in boljše koriščenje zemljišča, vse to pa bodo še bolj znali ceniti pozni rodovi. Zato sem prepričan, da je v ljudeh ostalo še dovolj zanosa in dobre volje in bodo z grad-

njo nadaljevali. Tako bo ob letu s kanalizacijo opremljen strnjen del Žirov med Rakulkom in Račevo, posamezne kanalske veje pa se bo verjetno gradilo tudi na desnem bregu Rakulka in v Starih Žireh.

O tehničnih in finančnih podrobnostih, pa tudi o tehničnem in finančnem prevzemu objektov pa boste lahko več izvedeli v eni naslednjih števil.

Direktor TOZD:
Ivan KEPIC, dipl. ing.

Preselili smo se

Predsednik gradbenega odbora Lojze Kopač nas je obvestil:

Novi objekt v izmeri 3.200 kv. m namenjen za SKLADIŠČE GOTOVIH IZDELKOV je dokončan. 20. oktober je rok, ko naj bo opravljena preselitev vse obutve iz dosedanjih prostorov.

Svečane otvoritve ob tej priložnosti ni bilo, saj smo sredi stabilizacijskega obdobja.

Drugi pomemben dogodek predvsem za naše delavce na Colu je tale:

Dne 9. oktobra je bila s SGP »PRIMORJE« Ajdovščina podpisana pogodba o pripravljanih gradbenih delih za gradnjo obrata na Colu. Če ne bo nastopilo kaj nepredvidenega, bodo ob izidu tega glasila na gradbišču že brneli gradbeni stroji, ki bodo opravljali zemeljska dela. Po večletnih pripravah in obljubah bomo končno le pričeli tudi s to gradnjo.

Sprejeli smo temelje planov

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

V razgovoru so sodelovali: Venčeslav Ambrožič, direktor Kladivarja, Anton Oblak, direktor Etikete, Bojan Starman, direktor Poliksa, Roman Zor, direktor Remont — gradenj in Tomaž Košir, direktor Alpine.

Razgovor sta vodila Srečko Erznožnik in Nejkó Podobnik, zapiske je pripravila Anaška Kavčič, fotografije pa Brigita Grošelj.

Venčeslav AMBROŽIČ:

V naši delovni organizaciji imamo kar veliko problemov, s katerimi se seveda ukvarjamo.

Pri tem bi se opredelil na dve vrsti problemov, to so tisti, ki nastajajo zaradi zunanjih vplivov, na katere lahko manj vplivamo, druge vrste problemov pa so tisti, ki nastajajo v delovni organizaciji in bi jih morali sami reševati. Med prve lahko uvrstimo predvsem premalo razvito strojegradnjo v Jugoslaviji, v katero spada tudi naš program. Vemo, da je strojegradnja ena pomembnih industrijskih panog v Jugoslaviji, ki je potrebna za hitrejši razvoj in za zmanjševanje odvisnosti od inozemskih tehnologij. Poleg tega te vrste industrija potrebuje tudi dobro razvito spremljajočo industrijo, katere program je tudi proizvodni program Kladivarja.

Naš program je zaradi tega zelo širok in seveda s premajhnimi količinami, vendar istočasno ne moremo in tudi ne smemo na silo zoževati programa. To je naš osnovni problem, na katerega težko kaj prida vplivamo. Iščevo povezave v SOZD-u, zaradi tega smo se tudi povezali v SOZD (Združena podjetja strojegradnje) na osnovi katerega želimo usmerjati naš razvoj in iskati variante specializacije in kooperacije.

Računamo, da bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju uspeli rešiti to problematiko bolje kot smo jo reševali doslej, to pa je tudi osnova za nadaljnje snovanje razvoja in investicij.

Če govorim o notranjih problemih, bi izpostavil problem postopnega privajanja na sistem industrijske proizvodnje, na tako imenovano večjo delitev dela, na odgovornost in disciplino do delovnih nalog, zlasti tako imenovano tehnološko disciplino. Pri nas postopoma prehajamo na to, da se ljudje specializirajo za posamezne vrste delovnih nalog, za razliko od tistega obdobja, ko so pri nas še hoteli, da bi vsak imel širše znanje in s tem pokrival več področij istočasno.

Smo tudi v razmerah, ko smo precej investirali; v letu

1977 smo investirali okrog 3 milijarde, s tem ko smo v prejšnjem letu imeli 2,5 milijardi bruto produkta. To je prav gotovo velik skok, s tem pa smo pridobili osnovne

zmogljivosti za našo proizvodnjo. Po naravi samega investicijskega dela in ob upoštevanju, da je treba vračati kredite, smo v letu 1979 in 1980 v največjih finančnih težavah. Temu pa se pridruži še problem slabe likvidnosti bank in razmeroma majhna finančna sposobnost celotnega gospodarstva, zlasti tistega kroga, s katerim naj bi mi zaključevali reprodukcijsko verigo in sovlagali v skupne naložbe.

Prav zato se toliko bolj ukvarjamo z interno problematiko, zmanjšujemo zaloge, jih hitreje obračamo, istočasno pa iščevo možnosti, da se prebijemo iz poinvesticijskega obdobja, ko je naša krivulja anuitet in obremenitev v letu 1980 in 1979 naraščala, medtem, ko bo v letu 1981 in 1982 padala, kar pa bo vplivalo na ustvarjeni dohodek.

Nekatere proizvodne programe bomo morali opuščati, še raje pa bi jih prepustili v kooperacijo drugim, da bi mi lahko tiste kapacitete, ki jih imamo, usmerili v programe, ki so bolj potrebni in tudi tehnično na zahtevnejšem nivoju. Pri nas imamo sedaj tri glavne programe: Prvi je program hidravlike, ki predstavlja približno 60 % našega

celotnega proizvodnega programa. V ta program spadajo: proizvodnja tlačnih komponent, elektromagnetov ter zračnih sistemov in naprav. Že samo to področje je preširoko zastavljeno in pojavljajo se potrebe po specializaciji in kooperacijskih odnosih, ki pa jih zaenkrat še nismo uspeli razviti, ne moremo pa tega programa zoževati, ker bi bili potem na tržišču premalo kompletni ponudniki.

Drugi, starejši program Kladivarja, pa je program vibracijskih dodajalnikov, ki ga širimo v program tako imenovanih strežnih funkcij, kar pomeni izdelava posebnih naprav in sistemčkov, ki v velikoserijskih proizvodni industriji zamenjujejo ročno delo na tistih področjih, kjer so težki delovni pogoji (vročina, slaba klima, fizična dela). Tudi ta je take vrste, da ga moramo širiti, poleg tega pa je povezan tudi z avtomatizacijo industrije in proizvodnje.

Tretji pa je program kooperacije z inozemsko firmo Festo Pneumatic na področju proizvodnje tlačnih komponent. Ta vrsta kooperacije nam daje dva pomembna vidika: ustvarja nam minimalno potreben devizni priliv, drugič pa našo tehnologijo lažje primerjamo in razvijamo ob zahtevah razvitega zahodnega inozemskega tržišča.

Nejkó PODOBNIK:

Kakšni pa so problemi glede uvoza, oziroma izvoza?

Venčeslav AMBROŽIČ:

Naš program temelji v pretežni meri na domačih surovinah in domačih polizdelkih. Le izjemoma se poslužujemo tega, da določene surovine ali polizdelke uvažamo, tako da glede uvoza pri nas ni hujših problemov.

Kooperacija pa nam omogoča, — del kooperacije pomeni izmenjavo delov izdelkov, 20 % pa nam daje čistega deviznega priliva, ki kar zadošča za naše sedanje potrebe.

Po vseh naših ugotovitvah bi mi lahko tudi izvažali. Vendar so naši izdelki v glavnem take narave, da bi jih morali uvažati, če bi bila naša ponudba na domačem tržišču premajhna. Če pa bi naše izdelke tudi izvažali, bi tako dosegli samo to, da bi nekdo drug moral več uvažati takšnih ali podobnih izdelkov.

Vendar je v našem srednjeročnem planu tudi to, da bomo izvozili približno 20 do 30 % našega proizvodnega programa.

Nejkó PODOBNIK:

Kako pa ste v temeljih plana zapisali svoje kadrovske potrebe. Koliko ljudi boste potrebovali v prihodnjih petih letih?

Venčeslav AMBROŽIČ:

Vsekakor razvoj Kladivarja sloni tudi na nekaj večjem zaposlovanju ljudi. Naša DO je usmerjena tudi k temu, da stalno šola in štipendira svoje delavce (tako z rednim štipendiranjem, kakor tudi z rednim dopolnilnim izobraževanjem).

Računamo, da se bo določen del ljudi še vedno zaposloval v Kladivarju; tu mislim predvsem na ljudi iz Žirov, vendar še vedno premalo dolgoročno razmišljamo o možnih kadrovskih rešitvah v Žireh samih, ker v planih ne upoštevamo resnične potrebe zaposlovanja ter kakšne profile bi lahko zaposlovali in končno, kolikšen je vpliv nove tehnologije na zmanjševanje števila zaposlenih.

Menim, da v naslednjih petih letih v Žireh ne bi smelo biti brezposelnih. Pri pametnem načrtovanju razvoja posameznih delovnih organizacij v kraju v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi ne bi smeli imeti problemov pri zaposlovanju.

V Kladivarju računamo, da bomo v naslednjih petih letih od sedanjih 220 ljudi lahko povečali oz. zaposlili še približno 100 ljudi.

Nejkó PODOBNIK:

Kako bi lahko dosegli še boljše povezovanje z delovnimi organizacijami, ter vračanje delovnih kolektivov v reševanje krajevnih problemov?

Venčeslav AMBROŽIČ:

Čeprav smo ravno v obdobju, ko se pogovarjamo o srednjeročnih planih, je to tudi obdobje, ko smo najmanj sposobni realno programirati, ker smo obremenjeni z velikimi in nujnimi nalogami in smo pri tem delu včasih zelo kampanjski. Kljub temu pa menim, da s krajevno skupnostjo kakor tudi ostlimi DO v kraju dobro sodelujemo in menim, da ni problema, ki bi se ne dal rešiti, vendar pod pogojem, da smo za neko stvar zainteresirani, vztrajni in tudi potrpežljivi, da izpeljemo do konca.

Nejkó PODOBNIK:

Kako se boste odločili v zvezi s poslovnim programom?

Venčeslav AMBROŽIČ:

Pred seboj imamo samo dve varianti: ali iz sedanjega programa izločimo nekaj za-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

nimivih programov in te programe prilagodimo današnjim kapacitetam in to razvijamo ter se primerno povezujemo z ostalimi delovnimi organizacijami strojogradnje, ali pa da uspemo zagotoviti pogoje za novo investicijo, ki naj bi jo realizirali v letu 1983, in razširimo naše kapacitete približno trikratno, z močno tehnologijo, moderno opremo in razmerno majhnim povečanjem zaposlenosti. To pa nam daje tudi pogoje za primerno kooperacijo.

V srednjeročnih planih imamo tudi predvidene povezave, oziroma kooperacije z nekaterimi domačimi delovnimi organizacijami, in izven kraja, sovlaganje v inozemstvu, kot tudi ustanavljanje manjših podjetij oziroma obratov v inozemstvu. Ta pot se nam zdi tudi normalna in kompleksna. Nujno je, da se čimveč povezujemo z inozemstvom, zlasti na področju hidravlike.

Menim, da je Klavdivar uspel v zadnjih desetih letih precej dvigniti svoj ugled tako v Jugoslaviji, kakor tudi v tujini.

Nejko PODOBNIK:

Kako bi komentirali izjavo, da razmišljate o investicijah, ob tem ste pa kršitelji?

Veneslav AMBROŽIČ:

Če si »kršitelj«, ni rečeno, da ne smeš misliti o nadaljnjem razvoju. Vendar očitana kršitev je manjši primer, tu gre za naš stari proizvod indikator napetosti, ki pri nas predstavlja 0,8 % celotnega proizvodnega programa, ker smo ceno lansko leto želeli izravnati z drugimi prodajalci, ker smo za njihovo ceno zaostajali za 30 %. Naše cene izdelkov so v večini primerov pod uvoženimi.

Anton OBLAK:

Osnovne prostore v Etiketi imamo, sedaj bomo morali gledati še za dopolnjevanje programa in avtomatizacijo.

Stabilizacija ima prav gotovo vplive na sedanje poslovanje naše delovne organizacije. Smo namreč naročilniška proizvodnja in moramo imeti na zalogi vse vrste materialov, ki jih potrebujemo za svoje proizvode.

Ker pa mi nismo neposredni izvozniki, moramo določena devizna sredstva dobiti od naših kupcev v naši skupini ali pa poiskati širino Slovenije, in sicer s podpisovanjem raznih samoupravnih sporazumov o poslovno-tehničnem sodelovanju. Seveda pa to ni lahko. Vsa sredstva, oziroma materiali, ki jih uporabljamo, niso do-

mačega izvora, temveč so iz uvoza, zato večkrat naletimo na težave. Ni še prišlo do tako kritične točke, da bi morali na primer proizvodnjo ustaviti, vendar se je že zgodilo, da smo morali preusmerjati ali premeščati delavce zaradi pomanjkanja materiala.

Z ozirom na to, da smo naročilniška proizvodnja, ima velik vpliv na našo proizvodnjo druga industrija (tekstilna, čevljarska in ostale vrste industrij, ki uporabljajo naše izdelke). V prihodnje se bomo morali čimbolj usmeriti na domače materiale ter prilagajati tehnologijo materialom, ki jih ponujajo domači proizvajalci, vendar to še ne bo popolnoma rešilo problemov.

Če pogledamo v prihodnost, vidimo, da bomo imeli še precej težav z našimi osnovnimi materiali, zato tudi načrtujemo, da bi vsaj osnovne materiale dobili doma, nekaj pa bi jih izdelovali tudi sami. S tem bi rešili precej uvoznih težav.

Nejko PODOBNIK:

Kako bi lahko primerjali naročila izpred petih let z današnjimi?

Anton OBLAK:

Če primerjamo naročila iz prejšnjih let (podjetje se je v tem času močno razvilo) lahko ugotovimo, da so bile količine manjše in ravno sedaj smo pred odločitvijo, ko se bo potrebno opredeliti, katere so tiste količine oziroma naročila, ki so še ekonomična. Naročil je sedaj še dovolj, vendar se v tem stabilizacijskem obdobju že kaže, da je manj tistih naročil, ki so bila namerjena za reklamne namene, več pa je tistih, ki jih izdelki rabijo, da lahko grejo v prodajo.

To pa nas tudi sili, da je potrebno del programa pre-

usmeriti na druge izdelke, ki niso le reklamnega pomena, temveč so življenjsko potrebni za izdelke.

Imamo tudi probleme, ko nekatere delovne organizacije od nas zahtevajo izdelke, ki so enaki uvoženim, pri tem pa nam ne nudijo deviznih sredstev, da bi lahko iz uvoženega materiala napravili tak izdelek, ki bi bil enakovreden uvoženemu.

Res pa je tudi, da imamo približno 800 kupcev in da ni možno z vsemi sklepati samoupravnih sporazumov o poslovno-tehničnem sodelovanju. Zato smo se omejili na 20 do 30 večjih kupcev, s katerimi se pogovarjamo tudi o dohodkovnem povezovanju in dogovarjamo o deviznih sredstvih. Največ pa se povezujemo v naši skupini (125 — tekstilna in čevljarska, usnjarska).

Z našim največjim surovinarjem, (to je MUFLON Celje), se pogovarjamo o sovlaganju v investicije. To pa je potrebno, če bomo hoteli imeti zagotovljeno surovinsko bazo.

Tako lahko računamo, da bomo nekatere materiale, ki jih sedaj uvažamo, dobili na domačem tržišču.

Pripravljamo pa se tudi na povezovanje z različnimi drugimi delovnimi organizacijami, da bi izboljšali naše skupne programe in razširili možnosti nastopanja na domačem in tujem tržišču, ker tisti, ki bo nastopal posamezno bo prav gotovo odpadel.

Pripravljamo tudi samoupravni sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju s Kartonažno tovarno iz Ljubljane za izdelavo samolepilnih etiket, ki bi jih vključili v svoje programe. Dogovorili pa se bomo tudi s Termopolom in EGP, da bi delili programe in razvijali vsak svoj program, ker bomo le tako lahko dvignili produktivnost in dosegli večji dohodek, kar je prav gotovo cilj vsake delovne organizacije.

Nejko PODOBNIK:

Kako bi ocenili vlogo Etikete v krajevni skupnosti?

Anton OBLAK:

Etiketa je manjša delovna organizacija, ki se šele razvija, vendar se tudi vloga manjših delovnih organizacij v kraju povečuje, to pa prav zaradi stalnega dviganja in razvijanja, ter ustvarjanja svoje lastne poti.

Razvoj industrije v kraju je vsekakor pogoj za napredek in boljše življenje krajanov.

Prav je, da imamo v kraju razvitih več dejavnosti, kajti če

pridemo kdaj v kritično obdobje ter ukinitve ene ali več dejavnosti v kraju, je še vedno mogoče, da prebrodimo te najtežje trenutke.

Vse delovne organizacije dajejo kraju določen tok življenja-pogovarjanja, dogovarjanja in končno tudi določen del sredstev krajevni skupnosti, ki ga nujno rabi za obnovo in razvoj kraja.

Glede sodelovanja s krajevno skupnostjo nismo imeli težav, zgradili smo novo tovarno in prostore, ki so nam potrebni za poslovanje.

V investicijo smo šli leta 1978, ko je bil naš bruto-odtok približno 45 milijonov, celotna investicija pa 70 milijonov. Vendar smo z dogovarjanjem to investicijo kljub temu uresničili. Do 1. julija 1981. leta moramo zgraditi še zaklonske; o tem se pogovarjamo s Kmetijsko zadrugo in Klavdivarjem, predvsem v smislu skupnih vlaganj. To je namreč tudi pogoj, da bomo dobili obratovno dovoljenje za nove kapacitete. Res pa je, da skupna sovlaganja vzamejo precej časa; treba se je namreč dogovarjati, finančna stiska je vedno večja, zato se dogaja, da se take investicije precej zavlečejo.

Nejko PODOBNIK:

Kako pa si zamišljate bodočo industrijsko cono in sodelovanje delovnih organizacij?

Anton OBLAK:

Osnovne funkcije so že začrtane, veliko jih je še na papirju, nekaj pa je že narejeno.

Že sedaj ugotavljamo, da načrt industrijske cone, ki je bil potrjen pred tremi leti, nima začrtanih vseh funkcionalnih potreb, kot jih zahteva sodobna industrijska cona.

To ugotavljamo sedaj, ko nameravamo pričeti z gradnjo gasilskega doma na Dobračevcih.

Verjetno se bodo pokazale še kakšne pomanjkljivosti, ki jih bo treba še popraviti in dopolniti. To je predvsem cestna povezava, ki še ni bila dovolj dobro preštudirana, skupna toplarna, katere gradnjo predvidevamo v srednjeročnem planu 1985—1990 in za katero bo potrebno pripraviti načrte. Dogovarjali smo se tudi že glede industrijskega omrežja, kako bo industrijska cona vezana na novo razdelilno postajo, pa tudi vodovodno in ostalo zaščitno omrežje za požarno varnost. Tudi to bo treba obdelati kompleksno za

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

celotno industrijo, ker so pri tem zahteve vedno večje.

Menim, da bi se morali pogovarjati tudi o skupni prehrani, ki jo sedaj rešujejo delovne organizacije vsaka zase.

V okviru industrijske cone bo treba urediti tudi čuvajsko službo, in urediti dostop do industrijske cone ob morebitnih elementarnih nesrečah.

Torej, veliko stvari je še nerešenih. Reševanje pa bo zahtevalo tudi ogromna finančna sredstva, ki pa jih sami prav gotovo ne bomo uspeli zagotoviti.

Nejko PODOBNIK:

Kako bo z vključevanjem ostalih delovnih organizacij?

Anton OBLAK:

Prav gotovo imajo vse delovne organizacije svoje mesto v industrijski coni. Nekatere so že v tej coni, nekatere se pripravljajo, druge združujejo. Etiketa ima že začrtan svoj razvoj ter določen prostor, v katerem se bomo razvijali, prav tako tudi Kladivar in Alpina. Tudi za lesno industrijo je že določeno, kje naj postavi svoje obrate. Tudi Poliks ima svoje mesto v industrijski coni, prav tako tudi Remont, skratka vse delovne organizacije v Žireh imajo začrtan svoj prostor v industrijski coni. Vse to pa je pogojeno z velikimi finančnimi sredstvi in od vsake delovne organizacije je odvisno, kako se bo lahko vključila v to. Glede kadrovanja pa bi povedal naslednje:

Mi smo v srednjeročne plane za obdobje 1981—1985 zapisali, da bomo izboljšali tudi kadrovske strukture. To pomeni, da bomo ljudem, ki jih že imamo, omogočili šolanje ob delu in iz dela, ter dopolnili z rednim štipendiranjem. Tako nameravamo dvigniti kvalifikacijsko strukturo, zaposlovanje pa bi povečali največ 1 do 2 %.

Menim, da bo na področju Žirov v naslednjih letih dovolj delavcev, če bo šel razvoj v smeri avtomatizacije, predvsem pa bo treba v tehnologijo vključevati več znanja.

S preselitvijo v nove prostore smo se v naši delovni organizaciji tudi delno reorganizirali; pripravljamo se, da ustanovimo nekaj novih služb, ki jih do sedaj še nismo imeli.

Sedaj imamo razvojno-tehnični sektor, ki se ukvarja z novostmi in raziskuje nove možnosti na področju tehnologije ter pripravlja nove programe in proizvode, ki bi bili čimbolj-

ši. Ustanoviti nameravamo tudi organizacijsko službo, ki bi se ukvarjala z organiziranjem delovne organizacije, uvedli pa bomo tudi službo za plan in analize. Prav gotovo pa bo potrebno stremeti tudi za tem, da bi nekatere stvari obdelovali tudi na računalniku.

Bojan STARMAN:

Moram povedati, da ima naša delovna organizacija, ki je med manjšimi v kraju, precej problemov, saj se marsikje pogovarjajo o prihodnosti Poliksa, celo o vprašanju obstoja te delovne organizacije.

Poudarjam, da smo mi odprti ter podpiramo vsako obliko združevanja ter programsko povezovanje. Naši ljudje pa so zelo občutljivi na izjave, ki jih lahko slišimo v zadnjem času. Res je, da Poliks (TOZD Obutev) izdeluje 80 % samo za Alpino in se uspešno dogovarjamo in sodelujemo na vseh področjih. Smo za to, da sklenemo samoupravni sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju s katerim-koli tozdom v Alpini, saj izdelujemo tako obutev, po kateri je veliko povpraševanja na tržišču in naročil imamo vedno dovolj. Pri tem pa nastajajo problemi, ker nimamo ustreznih prostorov in strojne opreme. Imamo pa še precej rezerv v notranji organizaciji. Nujno bi morali prostore obnoviti, vendar pri tem nismo dobili soglasij, kajti občinska politika je usmerjena k temu, da bi se povezali in s tem dobili prostor.

Tudi v tozdu Kovinarstvo smo dovolj odprti za vsako vrsto dogovarjanja in smo pripravljeni sodelovati z različnimi vrstami programov.

Narobe je, ko se govori, da Poliks nima proizvodnega programa. Proizvodni program

Poliksa zajema objekte klimatizacije, prezračevanja ter uvaja tudi serijsko proizvodnjo. Na referendumu smo tudi že sprejeli temelje planov tozdom, kjer smo zapisali, da se v proizvodnji povečuje delež serijske proizvodnje, ker je delo na terenu povezano z večjimi težavami. Tako smo se na tem področju s samoupravnim sporazumom povezali z Loško tovarno hladilnikov, pogovarjali pa smo se tudi s Kladivarjem.

V TOZD Obutev imajo najnižje osebne dohodeke v občini. OD lahko povečujemo glede na dohodek in ravno sedaj smo se dogovorili, da jih bomo povečali za 10 %, vendar so kljub temu na zboru delavcev ali pa na sestanku družbenopolitičnih organizacij soglasni, da bodo združevali delo še naprej v svoji temeljni organizaciji in tudi za precej višje osebne dohodeke ne bi nihče šel kam drugam. Torej, pripadnost delovni organizaciji je res velika in tega bi se morali zavedati vsi. Tako pa nam nihče ne pomaga, da bi lahko investirali, kar je res nujno, vendar si tega brez bančnih kreditov vsekakor ne bomo mogli privoščiti. Naš skupni prihodek bo letos okrog 68 milijonov, investicija pa 60 milijonov. S poslovnim skladom bi tako pokrili le 30 milijonov, brez bančnih kreditov pa to ne bo mogoče.

Sedaj se prizadevamo na področju sovlaganj in sklepamo samoupravne sporazume o dolgoročnem sodelovanju. Zavedamo se, da moramo s sovlaganji zbrati okrog 40 % sredstev, kljub temu pa bomo morali zbrati še približno 40 % bančnih sredstev. Po temeljih plana je v naslednjih petih letih predvidena akumulacija v TOZD kovinarstvo 55 milijonov, v TOZD Obutev pa 20 milijonov.

V tem srednjeročnem obdobju imamo v TOZD Kovinarstvo dve osnovni nalogi in sicer povečati delež serijske proizvodnje, nadalje razna gradbena dela, strojne dele, prezračevanje in klimatizacijo. Tu moramo upoštevati tudi kadrovske možnosti in glede na to se bomo preusmerjali počasneje.

TOZD Obutev pa bo še naprej izdelovala lažjo vrsto obutve, z iskanjem možnosti za preusmeritev in iskanjem drugega programa, ki se bo bolje lahko povezoval s tozdom Kovinarstvo in bo kasneje skupaj

z njim v industrijski coni v novih proizvodnih prostorih.

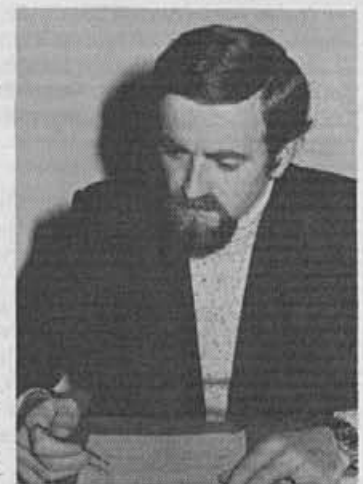
Še enkrat bi poudaril, da v Poliksu smo za združevanje, ki pa mora temeljiti na konkretnih osnovah. Povezovanje prav gotovo prinaša poslovni uspeh in dohodek in nujno bi morali enotno nastopati na tržišču, vendar brez kakršnekoli formalne zveze in v takem dolgoročnejšem sodelovanju se bomo prav gotovo povezovali na različne načine.

Tomaž KOŠIR:

Pravzaprav je težko govoriti o problemih Alpine za naš časopis. Vsi namreč vemo, da se o tem dogovarjamo neprestano, v časopisu Delo-življenje pa o tem pišemo mesec za mesecem.

Kljub temu bi omenil nekaj stvari:

Ena osrednjih težav je prav gotovo pomanjkanje proizvodnih zmogljivosti za izdelavo zgornjih delov obutve. To je brez dvoma osnovni problem. Montaža je spsobna napraviti veliko, medtem pa se šivalnice tudi tehnološko niso toliko razvijale in tu nastopa ozko grlo. Tako položaj sedaj rešujemo s sodelovanjem zunanjih poslovnih

partnerjev. Viko Varaždin na primer izdelava za nas kar tretjino gornjih delov.

Nejko PODOBNIK:

Kako pa bo Alpina pripravljena na bodočo olimpiado v Sarajevu leta 1984?

Tomaž KOŠIR:

Predvsem mislim, da smo oblikovali že solidno kolekcijo. Drugo kar je pomembno, je dejstvo, da tudi naše cene niso previsoke. Naslednja pomembna postavka v našem uveljavljanju na tržišču je tudi ustrezna ekonomska propaganda. Sodim, da smo tudi pri tem napredovali in storili, kar je bilo potrebno.

razgovor za urednikovo mizo -

Žirovski občasnik

Še nekaj bi omenil. To je naše prizadevanje in uspehe pri razvijanju tekmovalnih smučarskih čevljev za mlajše in tudi starejše tekmovalce. Sodelovanje z mladimi smučarskimi reprezentanti je bil dober začetek pri našem uveljavljanju, saj sedaj lahko rečem, da je vse nastalo že pripomoglo k temu, da je javno mnenje primerno obveščeno in vsi vedo za naše zmožnosti. Pomembno je tudi, da niso več problem količine, ki jih zahteva med drugimi tudi jugoslovansko tržišče. Če tega ne bi zmogli, bi konkurenca lahko osvojila tržišče, mislim pa, da bomo z letošnjimi 280—300 tisoč pari zadostili vsem potrebam. Če bo tržišče zahtevalo še več, bomo lahko napravili tudi to. Seveda bomo ob tem morali odpraviti nekaj ozkih grl.

Nejko PODOBNIK:

Kaj pa zaloge in kontrola nad njimi?

Tomaž KOŠIR:

Ena osnovnih pridobitev pri tem je prostor, ki smo ga nedavno dobili z novo gradnjo. Tako bomo vsaj imeli vse skupaj in bo delo lažje.

Kar zadeva samo znižanje zalog, pa bomo storili vse, da bi jih odpravili.

(opomba: izvedeli smo že, da so tisti, ki lahko vplivajo na zaloge že vključeni v akcijo, pripravljajo poročilo o vzrokih zalog in predloge o možnostih odprave).

Roman ZOR:

Med največjimi težavami Remonta je brez dvoma pomanjkanje kadrov, od delavcev do strokovnjakov.

To se med drugim odraža tudi v samem delu, na primer pri kanalizaciji. Tempo je tudi zahteven, krajinam zahtevajo, da pred zimo opravimo čimveč in tako se dogaja, da dela niso finišešana (pospravljena).

Drug problem, ki bi ga omenil je malomaren odnos do družbene imovine. Gradbeni material leži povsod in še druge stvari so.

Mislim, da bomo nekaj pridobili z novim gradbenikom, da se bodo stvari bolje urejevale.

Naslednje kar bi omenil pa se nanaša na krajanje. Namreč, nekateri zelo neredno plačujejo račune tako tako za usluge pri gradnji, kakor tudi za smetarino.

Tako stanje lahko traja seveda le nekaj časa. Očitno se bomo primorani posluževati mandatnih tožb. Če povem, da je trenutno za 160 starih milijon-

nov neplačanih računov, si lahko mislite, kaj to pomeni za našo majhno delovno organizacijo. Kljub temu je naša likvidnost še vedno dobra.

Finančne probleme torej imamo, moram pa reči, da smo v zadnjih dveh letih in pol veliko naredili. V nekem smislu pa letos začenjamo nanovo: gledati smo začeli v prihodnost in smernice za naše delo postajajo realna perspektiva in nekatera mnenja, da taka delovna organizacija ne more obstajati, niso na mestu.

Naj omenim še en problem v zvezi s prejšnjim. V določenem trenutku ko se otepa mo s finančnimi težavami (ne-

plačani računi krajanov in drugih), delavci seveda morajo dobiti plače. Ta fazni premik lahko povzroči, da začasno kršimo resolucijo. Z reorganizacijo skupnih služb bomo poskušali to reševati hitreje in bolje. »Začasnega kreditiranja« tistih, ki ne plačuje materiala in drugega takoj, ne bomo več imeli.

Tole možnost bi izkoristil, da krajanje obvestim, da smo sposobni s sodelovanjem zunanjih sorodnih delovnih organizacij (v pogledu mehanizacije, materiala in kadrov) v Žireh prevzeti gradnjo smetišča, dela na pokopališču s sredstvi referendumu pa tudi gradnje gasilskega doma.

Ob tem pa je seveda pomembno, da razvijamo dobro sodelovanje z organi KS in drugimi dejavniki v kraju. Moram reči, da ta odnos ni vedno najboljši, saj o marsičem, kar se pripravlja, sploh nismo obveščeni.

Nejko PODOBNIK:

Ali planirate tudi sodobnejše izvajanje komunalnih del, ki jih že sedaj opravljate, na primer odvoz smeti?

Roman ZOR:

Seveda načrtujemo izboljšanja, pri tem celo razmišljamo o izboljšanju sortiranja odpadkov in sekundarnih surovin, vendar zato še nimamo ustreznih možnosti.

Zaključek:

Problemov v žirovskih delovnih organizacijah torej ne manjka. Pomembno pa je, da rešitve iščemo kar hitro in na sodobnejši način. Že to je jamstvo, da bodo uspehi še večji. Razumljivo pa seveda je, da so še negativni pojavi.

S temi bo treba presekati čimprej. Tako bodo žirovske delovne organizacije še hitreje napredovale in še več lahko prispevale za razvoj kraja.

S to željo uredništvo tudi čestita vsem delavcem žirovskih delovnih organizacij ob krajevnem prazniku.

To je časopis za kulturna in družbena vprašanja na Žirovskem. Izdaja ga literarna sekcija DPD Svoboda Žiri.

Ob času letošnjega kulturnega praznika izide prva številka novega časopisa **Žirovski občasnik**. Tako zapolnimo še eno belo liso v sicer že kar pestri podobi žirovskih sredstev javnega obveščanja: Delo-življenje, Kladivar, Iskrice ter lokalna radijska postaja (LRP) Žiri.

Naš občasnik noče biti zgolj še en (konkurenčni) obveščevalc zraven že naštetih; biti noče njih dopolnilo. V njem se bodo objavljali prispevki, ki mogoče ne zanimajo najširšega kroga žirovskih občanov, so pa trajnejše narave in objave potrebni.

Okrog njega naj bi se zbirali tisti Žirovci in prijatelji Žirov, ki zmorejo kaj dobrega napisati in so dejavni v kulturnem življenju kraja. Tisti občani obenem sestavljajo in predstavljajo na novo ustanovljeno **literarno sekcijo pri DPD Svoboda**; le-ta mora postati **literarno interesni medij** in s tem središče raziskovanja in zbiranja gradiva o gospodarski, politični in kulturni preteklosti ter sedanjosti Žirov, iz katerega bi jeseni 1983 — leta ob 40-letnici osvoboditve našega kraja iz prve ljudske oblasti na Gorenjskem izdali **Žirovski spominski zbornik**.

Kakor pove že samo ime, bo občasnik časnik, ki izhaja občasno. Prva številka je posvečena krajevnemu prazniku, 25-letnici DPD Svoboda Žiri in 75-letnici ustanovitve TD Sokol Žiri. Prinaša govor Ivana Regenta, ki ga je imel ta slovenski delavski tribun leta 1955 v Žireh ob priliki ustanovitve Svobode in odlomke iz sokolske kronike — zgodovinska besedila torej, ki so bila že davno izrečena ali zapisana, so pozabljena, čeprav še zmeraj zgovorna.

Občasnik bo objavil aktualne zapiske: o sedanjem ekonomskem trenutku Žirov, o stanju v kulturnem življenju kraja, o adaptaciji velike dvorane Zadrúžnega doma, v žirovskem kulturnem domu... Tu boste lahko prebirali tudi **leposlovne prispevke**: pesmi Andreja Pagona-Ogareva, vojnega dopisnika XXXI. divizije, Franca Kopača in Petra Nagliča ter zapis Matevža Pečelina o Smreškem jezeru.

Ob pomanjkanju sredstev smo se v duhu stabilizacije odločili za tisk v ciklostilni tehniki. Računamo pa na pomoč in sodelovanje alpskega časopisa Delo-življenje, ki bi bila v tem, da bi občasnik kdaj izšel kot njegova priloga.

Miha NAGLIČ

Kako ustvarjamo

Besedo imajo delavci nabavne službe

V vrsti predstavitev posameznih tozdov, sektorjev ali služb tokrat predstavljamo delo v nabavni službi. Resda niso sodelovali v razgovoru vsi delavci, ki sodijo po organizacijski shemi v nabavno službo, saj je to praktično nemogoče, vendar upamo, da boste vsaj okvirno spoznali našo nabavo. Ob tem seveda glavne naloge, ki jih tu opravljajo, težave, ki se z njimi srečujejo, uspehe, načrte ...

Angelca Jezeršek in Anica Cokan

Najprej smo se ustavili pri nabavnih referentih, ki prav gotovo predstavljajo pomemben člen v naši nabavi, pa tudi v sodelovanju z ostalimi delavci v tovarni.

Tu delajo: Peter Kosmač, ki je zadolžen za nabavo plastičnih mas in embalaže, peta, napetnikov in drugih spodnjih materialov; Milena Lukančič organizira nabavo dela spodnjih materialov in embalaže; Miluška Poljanšek je zadolžena za nabavo podplatnega usnja in furnitur, Milka Pivk za nabavo zgornjega umetnega usnja ter naravno in umetno podlogo; Mirko Končan pa je referent za nakup materialov za vzdrževalce.

Nabavo naravnega zgornjega usnja, poleg svojih dolžnosti vodje domače nabave, organizira Lojze Kolenc.

Poglejmo, kaj so nam povedali nekateri izmed njih!

Milka PIVK pripoveduje: »Moje delo se začne, ko pridejo naročila iz planskega oddelka. Mislim, da je ta način dober, vendarle nastajajo problemi, posebno bi omenila naročanje majhnih količin, kajti proizvajalci surovin neradi sprejemajo taka naročila. Za nas, kot Alpino, je tako naročilo tudi dražje, saj na primer Sava Kranj za naročila pod 500 metrov zahteva poleg osnovne cene še dodatne 3 stare milijone. Če je takih naročil torej več, je razumljivo, da zapravljamo mnogo denarja. Naj vam povem en sam primer: pri artiklu VISTOB, kjer je nastopalo 15 barv, smo dobili potrebe za 305 m² kar 8 krat za eno samo barvo.

Drug problem, ki bi ga izpostavila, so kratki dobavni roki. Letni plan nam na žalost ne more pomeniti dovolj dobre informacije, ker je vse odvisno kako prihajajo naročila iz planskega oddelka.

Naslednje, kar bi omenila, je problem deviz. V zadnjem času so se pojavile zahteve proizvajalcev, na primer Save, da moramo odstopati devize. Pri enem samem materialu naj bi za na primer 200 din plačali 152 dinarjev v devizah.

Včasih naletimo na primere, ki jih sami referenti ne moremo rešiti. Tedaj se pogovorimo z vodjem domače nabave ali vodjem nabavne službe.

Težave so pri novih materialih; takrat je treba s suro-

vinarji mnogo več dogovarjanja, usklajevanja in seveda tudi časa. Idealno bi bilo, da bi se z našimi materiali mogli vključiti v proizvodilne barve, pri tem pa bi seveda že pri sestavi kolekcije morali sodelovati ljudje iz nabavne službe.

Kar zadeva zaloge in evidenco zalog bi povedala še to, da imamo referenti vsak zase točno evidenco o naročenih materialih, dobavljenih in zalogah, ki so v skladiščih. Tako lahko pravilno reagiramo. Seveda je pri tem zelo važno, da je sodelovanje tudi z delavci izven naše službe kvalitetno in sprotno (vodje programov, planski oddelek, skladišča).

Iva ERZNOŽNIK: Ukvarjam se s spremljanjem planskih cen in primerjanjem teh z dejanskimi nabavnimi cenami. Planski cenik izdelamo na osnovi decemberskih cen, ob tem pa seveda pri nekaterih materialih lahko že upoštevamo predvidena povišanja, ki nam jih sporočajo nekateri proizvajalci. Ta planska cena je povišana za 1 % za stroške prevoza.

Pri letošnji nabavi že lahko ugotavljamo velika povišanja. Naj omenim le nekatere materiale. Umetno usnje se je podražilo od 20 do 50 %, gumijasti podplati od 20 do 40 %, tekstili od 18 do 47 %, kovinski izdelki od 13 do 30 %. Najbolj pa so se podražile kemikalije, od 30 do 140 % (aperture 140 %, kar pa ne predstavlja tako velike vrednosti). Težje je pri lepilih, kjer je povečanje od 30 do 123 %, vemo pa koliko lepila rabimo. Tudi kartonov gre ogromno, podražili pa so se od 65 do 75 %.

Očitno je, da je prav podražitev nafte močno vplivala na podražitev nekaterih materialov, tako doma kot v tujini.

V kartoteki, ki jo vodim, sledim dnevnim cenam. Le-te sporočam tudi kalkulantom, da jih lahko upoštevajo pri sestavi normativov.

Peter KOSMAČ: V zadnjem času nastopajo težave zaradi deviz. Sava v Kranju uvaža surovine za lepila in zato je razumljivo dejstvo, da od nas zahtevajo devize. Teh pa nikoli ni dovolj. Isto velja seveda za plastične mase iz uvoza.

Z notranjki, ki jih naročamo v TRIU v Trzinu, je manj problemov, saj so dobave praktično dnevne. To je tudi ugodno, ker ni zalog. Problemi so drugje: notranjki se pri nekaterih artiklih ne prilegajo dobro na kopito, kar se sicer pojavlja le pri nekaj artiklih, vendar se to vleče že več let. Peko in Planika naročata notranjke na standardna kopita in nimata toliko težav, pri nas pa se to pojavlja zlasti pri nekaterih artiklih z visoko peto.

Omenil bi problem desortiranega blaga. Ko mi naročimo podplate, na primer, pri nekem proizvajalcu, le-ta izdela nekaj števil, mnogokrat pa ne celotnega asortimana. Podplati pridejo v tovarno in običajno takoj v proizvodnjo. Kasneje se pokaže, da ni bilo vseh velikostnih števil, čeprav je količina ustrezala. Take stvari bi bilo seveda koristno reševati že pri vhodni kontroli, vprašanje pa je, če je to mogoče. Evidenco v zvezi z nabavo bi mogoče tudi kazalo poenostaviti, vendar za sedaj za naše vsakdanje delo še ne vidim drugih rešitev.

Milena LUKANČIČ: Največ časa prav gotovo vzame nabava kartonov, pa tudi z etiketami so pogosto težave.

Embalažo nam dobavlja kartonažna tovarna, etikete (papirnat, tekstilne, samolepilne in druge) pa Etiketa Žiri. Težave so predvsem zato, ker ni lepence, ni papirja in ni svile. Še pred tem opažamo pomanjkanje celuloze, pa tudi izvoz surovin onemogoča hitrejšo nadaljno predelavo. V teh razmerah so težave seveda velike, ker ni možno, da bi vse tovarne, ki potrebujejo embalažo, hkrati naročale podobne artikle. Pred časom smo se o tem že dogovarjali, vendar se zadeve niso bistveno izboljšale. Povedala bi še, da je še težje pri športni obutvi, kjer nastopajo dodatne zahteve.

Pri etiketah nastopajo podobni problemi. Običajno Alpina želi vse v izredno kratkem času, v Etiketi pa se največ zamudijo predvsem z osnutki.

Pojavljajo se tudi primeri slabše kvalitete, neusklajene količine in drugo, naša vhodna kontrola pa ima nalogo, da kontrolira le druge materiale. Reklamacije so možne seveda le v osmih dneh in tako marsikdaj pridemo v zadrego.

Anica GOVEKAR: je odgovorna za uvoz repromaterialov za obutev: pancernje, tekaške, lepila, zaklopke, itd.

Največji problem predstavljajo zunanjetrgovinski predpisi, omejitve o koriščenju ustvarjenih prilivov, po katerem sedaj lahko koristimo le 60 % deviznih prilivov. To pomeni, da od enega izvoženega dolarja blaga, lahko uvozimo le za 60 centov. Menim, da bi bila potrebna sistemska rešitev, predvsem pa dolgoročnejša. Tako pa se dogaja, da smo v začetku tega leta lahko uvozili za 1 dolar izvoženega blaga 95 centov, v aprilu 80 centov, od prvega avgusta dalje pa, kot že povedano, 60 centov. Za nas je to še posebno velik problem, ker smo sezonski in so prilivi v glavnem šele v zadnjem tromesečju.

Te probleme skušamo reševati preko samoupravne interesne skupnosti za ekonomske

zervne dele za tekoče vzdrževanje lahko uvažamo. Nastopajo pa problemi dobavnih rokov, kajti včasih je potrebno določene dele šele izdelati, čeprav moramo reči, da nekatere ključne stroje iz Italije dobimo takoj.

V zvezi z uvozom je treba voditi celoten postopek, ki je razmeroma zahteven.

Anica STANOVNIK: Pripravljam vse potrebno v zvezi z zaključki za uvoz. Tako je potrebno prijaviti posel po ustreznih carinskih tarifah in poskrbeti za carinjenje blaga, po carinjenju pa seveda za plačilo. Torej naloge za plačilo, finančnoračunovodski sektor pa poskrbi za dinarsko protivrednost.

Uvoz spremlja zahtevna dokumentacija

odnose s tujino (SISEOT), kjer pa se stvari le počasi rešujejo. Velik vpliv pri tem imajo seveda drugi organi. Za nas predstavlja velik problem tudi postavjanje limitov posameznih republik za četrtletja. Slovenija je tako svoje možnosti zelo hitro izkoristila in problem nadaljnega uvoza je bil tu.

Sicer pa je delo v uvozu izredno zahtevno. Obvladati moramo tuje jezike (nem., italijanščino) in opraviti zunanjetrgovinsko registracijo. Poleg tega moramo vsake štiri leta opraviti poseben seminar z zagovorom seminarskega dela, s čimer preverjajo našo strokovno usposobljenost.

Problemi zaradi kratkih dobavnih rokov drobnih naročil, s katerimi se srečujejo v domači nabavi, so za uvoz še toliko bolj kritični, ker so glede uvoza letos stalne spremembe.

Vida OREŠNIK: Odgovorna sem za uvoz opreme in rezervnih delov. V skladu s predpisi smo lahko v drugem polletju uvozili le tri stroje. Pri rezervnih delih razmere niso tako kritične, saj re-

Angelca JEZERŠEK: Moje delo je vodenje kontrolnika o uvozu. To je spremljanje uvoza v skladu s predpisi, vodenje konsignacije iz naših zastopniških skladišč, plačilo špediterskih stroškov, vsa neblagovna plačila, plačila stroškov sejmov, razstav, honorarjev in drugo.

Delo v uvozu je res dinamično. Odgovornost je velika, saj učinkovitost dela tudi zelo omejujejo različni predpisi in omejitve, ki jih je treba natančno poznati, vendar prav zato pogosto prihaja do slučajev, ko materiala ni doma v postavljenem in dogovorjenem roku. Delavke same pravijo, da delo ni vedno tako zelo deljeno. Samo delo je tako, da je treba priskočiti na pomoč zdaj tu, zdaj tam, da se posli odvijajo. Predvsem je važno, da je vse opravljeno, zato tudi dopust ne sme biti ovira. Letos med dopustom so na primer organizirali dežurstvo, kot vsa leta doslej.

V zvezi s temi vprašanji smo nekaj besed spregovorili tudi z vodjo uvoza Anico COKAN, ki je hkrati zadolžena tudi za

uvoz za plastiko. Povedala nam je, da bi bilo zelo koristno, če bi zahteve pri uvozu poznali tudi drugi delavci Alpine, na nekaterih mestih pa bi morali imeti tudi zunanjetrgovinsko registracijo. Tako bi bili kontakti z inozemstvom mnogo lažji.

Iz uvoza smo se preselili nazaj v domačo nabavo, kjer nam je vodja domače nabave Lojze KOLENC povedal:

Moja osnovna dolžnost je sicer v koordinaciji domače nabave, torej delo pri sodelovanju z referenti. Sodelujem tudi s planskim oddelkom in tehnologi, vodji programov in seveda z vodjem nabavne službe. Če je potrebno, pomagam tudi posameznim referentom, kadar zaidejo v težave. V nabavi imamo tudi nekatera mejna področja, ki ne gredo nobenemu izmed referentov. V tem primeru je to seveda moja dodatna naloga.

Med mojimi delovnimi dolžnostmi pa je tudi nabava naravnega zgornjega usnja. Moram reči, da mi to vzame kar dosti časa. Prave raziskave tržišča sicer ni, vendar vemo, kdo so glavni proizvajalci in zakaj kupujemo prav pri njih. Najvažnejše je, da izdelujejo v primerni kvaliteti in da so dobavni roki za nas ustrezni, cena pa je seveda včasih tudi važna. Glavni proizvajalci zgornjega usnja za nas so Šmartno, UTOK in Šoštanj. Mi v nabavi menimo, da so za naše zahteve najprimernejše slovenske in vojvodinske kože. Uvožene so cenejše, toda tudi slabše.

V zadnjem času seveda nastajajo težave. Surovinarji izvažajo surove kože, prav tako usnarji. Deloma se to izboljšuje z odstopanjem deviz, kar pa ne more biti trajna rešitev. V Alpini letos v te namene še nismo odstopili ne vemkoliko (nekaj Industriji usnja Vrhnika), ostalo še vedno dobivamo za dinarje.

Več težav je pri specialnih usnjah, na primer pri juhti. V Alpini zahtevamo nadpovprečno debelino, zato je tudi cena višja, ker usnarji ne morejo izdelovati še cepljenca. V zvezi z zalogami menim, da ne nabavljamo na zalogo, razen za nekatere poizkuse, kot smo to delali v začetku z argentinsko napo. Zaloge pa kljub temu nastajajo zaradi različnih razlogov. Proizvajalci pogosto dobavljajo nekaj večje količine. Če so te le preveč presegle naročeno, smo viške običajno vračali. Drug problem, ki tudi vpliva na večje zaloge,

Kako ustvarjamo

je delitev dela in organiziranost nabavne službe same dobra in zelo funkcionalna, saj se z načini dela zelo približujemo matrični organizaciji, ki je ena najmodernejših. To pomeni, da so posamezni referenti zadolženi za zaokrožena področja po vrstah materialov in da dobro sodelujejo tudi s planskim oddelkom, tehnologi, vodji programov in drugimi.

Organiziranost nabavne službe v okviru tehničnega sektorja pa je bolj vprašljiva. Seveda je vse odvisno od ljudi, manjka pa nam informacij. Če vemo, kako pomemben je pri našem delu čas in res točna informacija, potem moramo za to poskrbeti tudi s samo organizacijo.

Če ocenjujemo zaloge, sodim da bi nabavni referent moral biti nosilec, oziroma pobudnik ustreznjega planiranja, naročanja in drugih zahtev in s tem usklajeval zahteve razvojne službe, planskega oddelka in skladišč materialov.

Olivera Jereb skrbi za teleks in drugo administracijo

so spremembe v proizvodnji in s tem tudi pri naročilih. To celo najbolj vpliva na dviganje zalog. Kot tretje bi omenil preohlapne normative, kar je sicer težko oceniti, vendar bomo z evidenco, ki jo pravkar pripravljamo, ugotavljali tudi to.

Morda bi na znižanje zalog lahko vplivali tudi s stimulacijo, s tem, da bi v vsej verigi tistih delavcev, ki lahko vplivajo na zaloge, uvedli ustrezno nagrajevanje tudi v tem smislu. V tem primeru bi bila nujna stalna primerjava med naročenim, dobavljenim in porabljenim blagom in potem ugotoviti vzroke. Zaloge nastajajo tudi takrat, ko izdelujemo več vrst obutve. Treba je vedeti, da mora biti materiala dovolj za vsako vrsto obutve, in več če je vrst, več je tudi zaloge.

Tudi pri planiranju bi morali biti bolj dosledni. Plan bi nam moral pomeniti več.

Moram reči, da je sodelovanje služb v tovarni venodarje prineslo izboljšave, saj je bilo letos že manj barv, kar nam je izdatno olajšalo delo in zmanjšalo zaloge. Sigurno pa bi bilo koristno sodelovanje delavcev nabave pri samem izboru kolekcije.

Da bi izboljšali nabavo, so bili tudi že nekateri poizkusi povezovanja s surovinarji, vendar kakšnih bistvenih uspehov pri tem še nismo dosegli. Verjetno bi bilo potrebno bolj opredeliti cilje vsake izmed delovnih organizacij, ki se v ta krog vključujejo in potem določiti medsebojno odvisnost in delež v vsej reprodukcijski verigi.¹¹

Jože BOGATAJ: „V okviru nabavne službe sodi sedaj domača nabava, uvoz in skladišče materialov. Menim, da

doma pa iščemo ostale količine blaga.

V zvezi z letnimi plani je moje mnenje, da so dovolj realni in za nas veliko pomembni, saj tudi letne pogodbe sklepamo prav na tej osnovi.

Omenil bi še vprašanje planskih cen. Negativne razlike med planskimi in nabavnimi cenami znašajo do avgusta le 3,7 milijona, kar je malo, če primerjamo to z lanskimi razmerami. Moram reči, da to letos spremljamo zelo budno, da pa planskih cen nismo postavljali preohlapno, kaže že praksa. Osnova so nam sicer trenutno znane cene, informacije dobaviteljev in pa seveda tudi predvidena devalvacija. Letos smo pri tem kar uspešni, nekateri dobavitelji pa so s svojimi cenami seveda že začeli »prebijati«
naše planske cene, kar bo jeseni negativne razlike sigurno povečalo. Z dobavitelji sicer navezujemo dolgoročno sodelovanje, imamo skoraj kooperantske odnose; to velja za večji del naših dobaviteljev. Dogovarjamo se v okviru reprodukcijske verige po deležu vložnega dela in v zvezi s tem tudi ustreznem deležu odstopanja deviz. Seveda je to le kratkotrajna rešitev, ker že svojih lastnih potreb po devizah ne moremo vedno kriti tako kot bi radi.

Naj na koncu še nanizam nekaj podatkov o naših možnostih za uvoz. Dve leti nazaj smo za 1 dolar uvoženega blaga lahko uvozili za 2,25 dolarja. Leta 1979 za 1 dolar 1,36. V začetku leta 1980 za 1 dolar 0,95, od 1. 4. letos za 1 dolar 0,80 in od 1. 8. dalje za 1 dolar 0,60. Načrtujejo, da bi v letu 1981 lahko za 1 dolar izvoženega blaga uvozili za 0,70 dolarja, kar je nekaj bolje. Lahko vidite, v kakšnih razmerah moramo delati in da je res

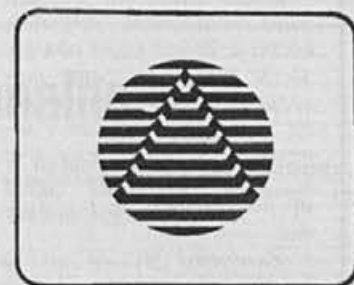
težko usklajevati vse naše potrebe.“

Upamo, da smo s tem kratkim pregledom vsaj okvirno predstavili našo nabavo, kar pa seveda še ni jamstvo, da bomo odslej lahko bolje razumeli njihove težave in bolje sodelo-

vali. Razmere se spreminjajo vsak dan in delovni stiki morajo biti čim bolj pogosti, seveda pa tako načrtovani, da so lahko koristni. V nabavi tudi menijo, da delajo napake, da pa je mnogo pomanjkljivosti tudi drugje. Torej velja odkriti ta neskladja in težav bo manj, uspeh pa večji.

**Tekst: Neško PODOBNIK
Foto: Brigita GROŠELJ**

Anica Cokan v razgovoru s predstavnikom Elastograna

Leopold Gregorač bo letos 17. novembra praznoval svoj šestdeseti rojstni dan. Očitno ga letu ne motijo preveč, saj še sedaj dela v Iskri, ki ji je sicer zvest ves čas po osvoboditvi.

Polde je spet eden izmed tistih, ki so v Žiri izšli iz številih družin, se zgodaj morali sami začeti prebivati v življenju, saj ni bilo denarja niti za uk.

»Da, že s 13. leti sem postal hlapčič, saj oče s svojo obrnjo ni mogel kriti vseh stroškov. Služil sem pri Kovaču v Jarčji dolini pa pri Lazarju v Brekovicah, kasneje pa sem zapustil Žiri in se preselil v okolico Kranja.

Iz teh časov mi je zlasti ostal v spominu dogodek, ko mi je kovač kupil obleko. To je bila tedaj zame največja sreča. Imel sem srečo, da sem nekako pristal v samostanu v Sijeni, kjer sem se priučil del električarja in tudi drugih mehaničnih del.

Zanimivo je, da so tu imeli tedaj svojo lasno električno centralo in avto, priučil sem se lahko na strožnici... To obdobje mi je večkrat koristilo tudi kasneje.

No leta 1939 sem odšel v Žiri. Lotil sem se pač istega dela, ki je takrat bilo na razpolago. To je bilo tudi sodelovanje pri gradnji Ravnikove linije na Hlavčih njivah. Mnogi tedaj sploh nismo vedeli za kaj gre; delali smo pač, kar so nam naročili; nekaterim pa so očitno razmere bile bolj znane.»

Prišla je vojna. Nekaj časa se je Polde ukvarjal

z različnimi deli, leta 1943. pa je bil mobiliziran v nemško vojsko.

Po pravi odisejadi je pristal v Rigi, pri letalstvu. Tu je delal kot letalski mehanik na letališču. Ob koncu vojne je težko zbolel in tedaj mu je bila naklonjena sreča, da je sploh ostal živ.

Iz taborišča se je s pomočjo jugoslovanske reparacijske komisije vrnil septembra 1945.

»Tako sem prišel v Iskro leta 1947. Že v JLA v Zemumu sem se zanimal za matematiko in io je bil dober začetek za študij ob delu, ki sem se ga lotil. Vključil sem se namreč v tečaj, za kvalifikacijo, ki je trajal dve leti — in postal strugar.

Kasneje pa sem si pridobil tudi visoko kvalifikacijo.»

Tako je že leta 1913 postal mojster, kasneje pa celo vodja delavnice strožnih delov, kjer dela še danes.

»Napredek v samem delu, od nekdanjih revolverskih strožnic, do sedanjih elektronskih strojev in naprav je ogromen. Razumljivo je, da je ta tehnični napredek tudi od mene zahteval stalno usposabljanje. Nekako uspelo mi je, da sem šel v korak s časom.»

Ob zahtevnem strokovnem delu pa je bil Polde aktiven sindikalni delavec že od leta 1948. Kasneje je postal dolgoletni član samoupravnih organov, upravnega odbora in delavskega sveta. Tako je bil tudi predsednik DS Iskre. Nekoč se je celo zgodilo, da je hkrati opravljal kar 14 funkcij.

Stalno je delal tudi v ljudski tehniki, bil je med ustanovnimi člani LT v Kranju, poleg tega pa predsednik občinskega sveta za tehnično kulturo.

Družba je to njegovo prizadevanje tudi znala ceniti. Prejel je več priznanj in odlikovanj. Med njimi mu je najdražji red dela s srebrnim vencem, poleg tega pa je dobil še bronasto plaketo Borisa Kidriča za posebne zasluge pri širjenju tehnične kulture in še več drugih priznanj.

Tole smo izvedeli seveda šele na koncu, ko so se v razgovor vključili tudi člani Poldečevé družine. Dvomim, da bi sam začel govoriti o tem. Tak je pač Polde Gregorač.

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu in tam

Videli smo Bosno in obeležja njene slavne preteklosti

Nadaljevanje

Po dobro prespani noči se odpeljemo na ogled Sarajeva. Peljemo se čez nekdanje Alipašino polje, ki pa je danes že močno pozidano. V bližini Sarajeva se menjata orientalska arhitektura in slog, ki je nastal po Avstro-Ogrski priključitvi Bosne in Hercegovine. Na tem prostoru so naleteli na sledove starih kultur. Za Iliri so tu do 4. stoletja vladali Rimljani, to so potem nasledili Akvaesi, za njimi Avari, pa Huni, dokler se niso po 6. stoletju ustalili Slovani, ki pa so bili tedaj še na nizki kulturni stopnji. Ko so se spojili s prejšnjimi prebivalci so se navzeli tudi njihove omike in drugih dosežkov. Še do 15. stoletja so bila tu plemena, ki jih je združil kralj Tvrdko. V Bosni je bilo tedaj mnogo bogomilov, ki so jih nekateri oblastniki krvavo preganjali. Po bitki na Kosovu in nesloznosti srbskih in bosanskih knezov, je Srbija izgubila svojo samostojnost in tudi Bosna se ni mogla upirati čedalje hujšemu turškemu jarmu. Po 15. stoletju so pričeli Turki na bregovih današnje Miljacke graditi utrjeno vojaško postojanko, ki je kontrolirala sarajevsko kotlino in vse poti, ki so se stekale vanjo, saj leži mesto na križišču starih prometnih poti. To vojaško postojanko so imenovali Saraj, po čigar turškem nazivu ima tudi Sarajevo danes ime. Za turškimi vojaki, ki pa so bili večinoma najemniki drugih narodnosti, lahko tudi Bosanci, so prišli trgovci in obrtniki iz Dubrovnika, kjer je svobodna republika imela dobre trgovske stike z vsem Balkanom. Za njimi so prišli še židovski trgovci, nazadnje pa še Turki. Vsa ta truma trgovcev, trgovčev in rokodelcev, od orožarjev, suknjarjev, kovačev, opankarjev, jermenarjev do orientalskih rokodelcev se je pripelilo k vojaški postojanki, da si zagotove svoj življenjski obstoj. Tako je nastala Skenderija in Baščaršija. Iz te postojanke so odhajali na vojaške pohode na ostalo ozemlje proti Hrvaški in dalje do Tirolske. Mesto so Turki gradili od leta 1625 pa do l. 1690, ko je zaradi roparskih pohodov Turkov na avstrijsko ozemlje princ Evgen Savojski s kaznjenjsko ekspedicijo vpadel na Bosansko ozemlje in Sarajevo

požgal. Po tem velikem požaru se mesto ni kmalu opomoglo.

Mesto danes šteje okoli 450.000 prebivalcev. Stari del mesta v dolini reke Miljacke obkrožajo planinski grebeni. Na Trebeviču se sedaj gradi naprava za zimsko olimpijado. Baščaršija s svojimi kujundžiji in mojstri filigramov in drugih ročnih izdelkov predstavljajo vrhunske dosežke orientalske arhitekture. Prvo je dal v začetku 16. stoletja zgraditi znani turški vojskovodja Gazi-Mustav beg, čigar grob se nahaja v njenem dvorišču. Zgrajena je po načrtih Mimara Sinana, ki je bil takrat najboljši arhitekt tedanje Turčije. Ta džamija je tudi prva na svetu dobila električno razsvetljavo. Mi smo jo seveda z zanimanjem obiskali in sarajevska vodička nam je tudi pojasnila način in pomen te islamske molilnice.

Ogledali smo si tudi staro pravoslavno cerkev, ki je bila zgrajena tam nekje okoli 12. stoletja; tedaj so po velikem požaru komaj dobili dovoljenje turških oblasti za njeno obnovo. Posebnost njene posvetitve pa velja otrokom sirotam brez mater, ker neka legenda pripoveduje o zlobni mačehi, ki je svoji pastorki napravila hudodelstvo. Zato ima cerkev tudi poseben kor za matere z otroci. O starosti cerkve priča njena temna notranjost in pa dejstvo, da je že precej v tleh. Seveda smo si ogledali redok in dragocen muzej ikon, ki so dobile na razstavi v Parizu visoko priznanje in občudovanje svetovne javnosti. Po ozkih zavutih uličicah, ki pa so bile ponekod še razkopane zaradi komunalnih del smo se prebili na breg Miljacke; tja čez se še razprostira dobršen del starega mesta. Tudi velika židovska cerkev stoji tam. Ob priključitvi leta 1888 so njeno svinčeno streho uporabili za svinčene krogle, saj Bosna ni bila nikoli mirna in naklonjena osvajalcem, tudi ko so prisilno novačili njene sinove za osmanske legije, ali polk črnolte avstroogrške monarhije.

V Sarajevu hranijo dragoceno židovsko knjigo »Hagoša«, ki je bila napisana nekje v 13.—14. stoletju. V njej so napisane molitve o Paskvi, prazniku; knjigo pa so bojda prinesli Židje v 16. stoletju iz Španije.

Ivan Reven

Se nadaljuje

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Prebivalci žirovskega vrha hočejo stopiti v korak z razvojem

Področje Žirovskega vrha se danes razteza v treh krajevnih skupnostih. Že od nekdaj velja za nekoliko zaostalo. Skopa zemlja, na kateri raste brez običajnega gnojenja, le borna trava, ki jo imenujejo sivka, ni dajala dobrih življenj-

skih pogojev. Na tej siromašni zemlji so bili tudi ljudje in živina vedno mršavi. Prebivalci so si po vojni iskali svoj kos kruha v dolini. Nekaj takih je, ki se po delu vračajo na svoje borne kmetije, drugi so ostali v dolini. Tisti, ki so ostali, se ubadajo s

V Žirovskem vrhu nastajajo nove obdelovalne površine

skopo zemljo in gozdarstvom. Da bi po delu v žirovskih delovnih organizacijah bili doma kos obdelati zemljo, so z zasluzkom začeli nabavljati manjše kosilnice in traktorje, primerne za breg. Da pa so si lahko utrli količkaj podobno pot v dolino za kakršnokoli prevozno sredstvo in za dovoz gradbenega materiala za obnovo razpadajočih domačij, so pač morali priskočiti na pomoč buldožerji, seveda tudi krajevna skupnost in gozdno gospodarstvo, da so se poti toliko nasule in usposobile, da je bilo moč priti s tovornjakom do vsake domačije. Samostojni kmetje so dolgo časa z zavistjo gledali na mehanizirane »bajtarje«, ki so lahko po šitu še obdelali svoj kos brega. Šele z drugačno kmetijsko politiko in kreditiranjem, so tudi za te prišli lepši časi. S posojili so tudi ti kmetje začeli nabavljati težjo kmetijsko mehanizacijo, preurejevati hleve, graditi silose za silažo krme in nabavljati umetna gnojila in krmila za živino. Z uporabo umetnih gnojil in krmil se je začela izboljševati tudi kakovost krme za živino.

»Hudič se je naselil v Žirovskem vrhu«, so trdile stare vaške klepetulje. »Ves Žirovski vrh bo preril in razkopal planjave, ter napravil sama pota in ceste.«

Res so morali gospodarji do svojih domačij napeljati elek-

triko in vodo, buldožer je moral razširiti tudi ceste, da je bilo moč do domačije z vsakim motornim vozilom, pa tudi v gozd je moral poslej traktor. Ta čas konj in vol nista več ekonomsko rentabilna. Pokazala se je potreba očistiti pašnike »menihov«, robov in grmovja. Spet je »hudič« v obliki močnega buldožerja opravil svoje delo. Poravnane in ogolele površine poskušajo zasejati s krmskimi travami in jih pognojiti z naravnimi in umetnimi gnojili. Obnovljena travnata ruša bo menda dajala desetkrat večji krmski pridelek kot stara sivka. Na takih terenih bo tudi sodobna kosilnica lepo zapela svojo pesem. Zemljiška skupnost občine je za ta dela prispevala 70% sredstev. S tem si tudi v Žirovskem vrhu obetajo večjo prirejo mesa in več mleka.

»Hudič, je razril Žirovski vrh« lahko odgovorimo vaškim klepetuljam, »pa ga bo ob obnovljeni in zagnojeni travni ruši in boljši krmski osnovi tudi bolje pomolzel in priredil več mesa.«

Seveda ves ta napredek sloni na mlajši generaciji, ki se ni odtujila Žirovskemu vrhu, ali pa generaciji, ki je bila še po vojni mlada in ji je šele sedaj uspelo priti do ustreznih materialnih pogojev za razvoj.

Se nadaljuje ...

IVAN REVEN

Srečanje športnikov postaja tradicionalno

Lani so se na Vrhniki srečale ekipe Industrije usnja Vrhnika, Planike in Alpine. Letos so se tem ekipam pridružili še športniki iz Peka. Vse kaže, da bodo

ta srečanja tradicionalna in izmenoma organizirana zdaj v tem, zdaj v drugem kraju. Po dogovoru smo bili letos na vrsti Žirovci in kljub težavam, ki so

nastale zaradi požara, smo uspeli organizirati tekmovanje, ki pa je postalo pravo prijateljsko srečanje. Športniki so se sicer srečali kar v šestih panogah:

v namiznem tenisu, balinanju, šahu, streljanju, košarki in malem nogometu.

Košarkarjem se je poznalo, da so popolnoma brez vadbe in neuigrani.

Strelke so nastopile uspešno in le malo je manjkalo, da bi zmagale.

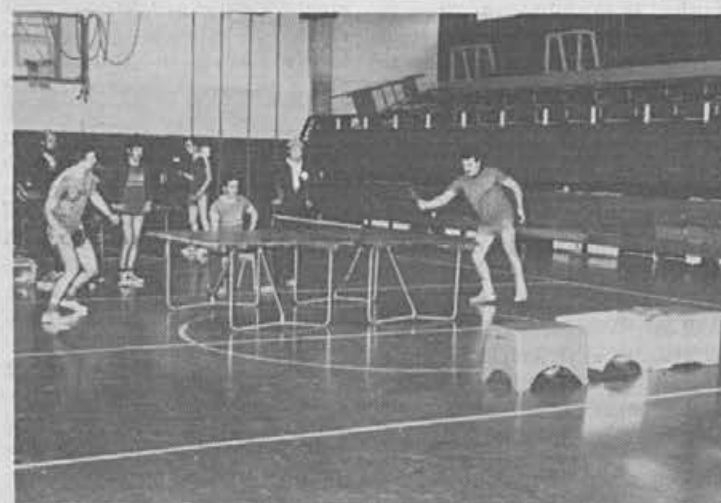
To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Oslabljena ekipa šahistov je kljub temu igrala nadpovprečno.

Namiznoteniški igralci so napravili, kolikor so pač bili sposobni.

Prvi favoriti so bili prav gotovo balinarji. Kje je vzrok za neuspeh?

Nogometaši letos niso izpolnili pričakovanj.

Za trud in uspehe ob koncu še priznanje predsednika konference sindikata.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23. n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Ra-

do Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čepak, Anuška Kavčič - tehnični urednik, Neško Podobnik glavni in odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj.

Skupinski posnetek je hkrati spomin na srečanje in jamstvo za še množičnejše sodelovanje.

KONČNI REZULTATI PA SO BILI TAKILE:

Zmagala je ekipa Planike z 19 točkami, druga je bila ekipa Peka s 17 točkami, Industrija usnja Vrhnika in Alpina pa sta si razdelili tretje in četrto mesto s 15 točkami.

N. P.